

Vážení občania.

Tento rok je pre mňa osobne ťažší ako predchádzajúce, ale aj napriek chorobe sa o dianie v meste v rámci možností samozrejme zaujímam. Sledujem, čím žije mesto, vidím robotu. Zástupca primátora i prednosta mestského úradu ma informujú o všetkom dôležitom či potrebnom. Teší ma, že sa nezasta-

vila činnosť týkajúca sa radu projektov z NFP (Nenávratné finančné prostriedky – pozn.) ako napríklad regulácie potoka, rekonštrukcie kultúrneho domu a iných. V rámci zdravotných vychádzok som si trochu užil atmosféry hanušovského jarmoku. Do moravského družobného mesta Veľká Bíteš som na partnerskú návštevu poveril vedením delegácie prednostu MsÚ, aby ma

tam zastupoval. No nebudem všetko vymenovávať. Moja maringotka by onedlho mala skončiť a ja sa opäť ujmem funkcie.

Želám Vám všetkým, i sebe, v prvom rade pevné zdravie, aby sme sa už v blízkej budúcnosti mohli spoločne podieľať na rozvoji nášho mesta.

Štefan Straka
primátor mesta
Hanušovce nad Topľou

XXVI. hanušovský jarmok vo fotografii

1. – 2. september 2017

Foto: (aga); Marek Pohlod

VLASTIVEDNÉ MÚZEUM HANUŠOVCE NAD TOPĽOU UKONČILO SVOJPRÁVNÚ HISTÓRIU.

Po 42 rokoch pôsobenia v meste a v regióne okresu Vranov nad Topľou stratilo tunajšie vlastivedné múzeum k 1. januáru 2017 právnu subjektivitu. Veľký kaštieľ sa tak stal iba jedným z pracovísk Krajského múzea v Prešove, ktorého novou riaditeľkou sa stala bývalá riaditeľka VM Hanušovce nad Topľou PhDr. Mária Kotorová, PhD. Krajské múzeum Prešov – Kaštieľ a archeopark Hanušovce nad Topľou je v súčasnosti oficiálny názov tejto bývalej samostatnej hanušovskej kultúrnej organizácie s okresnou pôsobnosťou. Vedúcim hanušovského pracoviska Krajského múzea v Prešove je Ing. Samuel Bruss.

OSLAVY OSLOBODENIA MESTA. Dňa 19. januára 2017 sa konali oslavy 72. výročia oslobodenia Hanušoviec nad Topľou. Pri tejto príležitosti sa konal pietny akt kladenia vencov. Občanom sa prihovril primátor mesta Štefan Straka.

ZMENA NA POSTE VEDÚCEHO SPOLOČNÉHO ŠKOLSKÉHO ÚRADU V HANUŠOVCIACH NAD TOPĽOU. Dňa 30. januára 2017 sa v priestoroch Mestského úradu v Hanušovciach nad Topľou uskutočnilo výberové konanie na pozíciu vedúceho Spoločného školského úradu v Hanušovciach nad Topľou. Výberového konania sa zúčastnilo päť uchádzačov. V 5-člennej výberovej komisii mali v zmysle Dohody o zriadení spoločného školského úradu delegované zastúpenie obce nášho školského obvodu, v ktorých existuje plno organizovaná škola. Výberová komisia konštatovala, že výberové konanie prebehlo v súlade s § 5 zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov. Za vedúceho Spoločného školského úradu v Hanušovciach nad Topľou bola právoplatne zvolená Mgr. Ľubica Vargová, ktorá predtým pôsobila v Spojenej škole Hanušovce nad Topľou. Vo funkcii tak vystriedala Mgr. Martina Sochu, ktorý na tomto poste pracoval od 1. augusta 2006 až do odchodu na dôchodok k 1. januáru 2017.

VTÁČIA CHRÍPKA. Začiatok roka 2017 bol na Slovensku, i v regióne Prešovského kraja, poznamenaný výskytom vtáčej chrípky, subtypom H5. Najbližšie k Hanušovciam bol zaznamenaný prípad v neďalekom Chmeľove – časť Podhrabina, a to u domácej hydiny. Situácia predstavovala vážne nebezpečenstvo pre zdravie zvierat a ľudí. Z tohto dôvodu nariadila Regionálna veterinárna a potravinová správa vo Vranove nad Topľou opatrenia týkajúce sa chovateľov hydiny, iného

Krátke správy

Január – September 2017

vtáctva žijúceho v zajatí a domácich zvierat triedy cicavce aj v našom meste, a to v čase od 13. januára do 26. februára 2017. Zároveň sa v Hanušovciach 16. januára 2017 konal súpis všetkých chovov hydiny, holubov a vtákov chovaných v našom meste poverenými zamestnancami mestského úradu. Vďaka sčítaniu, ktoré v našom meste vyvolala vtáčia chrípka, vieme, že v Hanušovciach bolo v tom čase u drobnochovateľov sčítaných 1163 sliepok, 8 perličiek, 45 kačíc, 165 holubov a 35 anduliek. Toto číslo nebolo konečné, lebo v siedmich prípadoch, kde susedia potvrdili výskyt hydiny alebo vtáctva, majiteľa nezastihli ani pri opakovanej návšteve.

Z PODUJATÍ HANUŠOVSKÉHO TURISTICKÉHO KLUBU. V sobotu 18. februára 2017 zorganizoval KST Krokus Hanušovce nad Topľou primátorský výstup na Čiernu horu v Slanských vrchoch pod záštitou primátora mesta Hanušovce nad Topľou Štefana Straku. O mesiac neskôr – v sobotu 18. marca – zorganizoval KST Krokus festival letných outdoorových filmov pod názvom **Expedičná kamera**. Pre veľký záujem sa toto podujatie prvýkrát organizovalo nie v múzeu, ale v kinosále kultúrneho domu.

OCENENÉ SPOLOČENSTVO VLASTNÍKOV BYTOV CENTRUM. Dňa 20. apríla 2017 vysiela Slovenská televízia na Dvojke v rámci relácie Energetika reportáž o ocenených v celoslovenskej súťaži „Najlepšie obnovené bytové domy“ za rok 2016. Súťaž už deväť rokov organizuje Prvá stavebná sporiteľňa spolu so Združením pre podporu obnovy bytových domov a vydavateľstvom odborných časopisov V.O.Č. Slovakia. Prihlásiť sa mohli spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov, bytové družstvá a správcovia bytových domov, ktorí sú klientmi PSS, a. s., a v danom roku dokončili realizáciu aspoň jednej zo súčastí celkovej obnovy bytového domu. Hanušovské Spoločenstvo vlastníkov bytov CENTRUM na Štúrovej ulici 342/3 získalo v tejto súťaži krásne druhé miesto a k tomu finančnú odmenu 700 €. Práce na ocenenom bytovom dome boli prevedené spoločnosťou PMGSTAV SK, s.r.o. „...pri jeho obnove sa zatepľovala fasáda, odstraňovali sa systémové poruchy, rekonštruovali balkóny a lodžie, izolovala sa strecha, vymieňali okná a ďalšie práce. Obnova tohto domu stála vyše 300 tisíc eur. Výsledok je však po-

zoruhodný. Majitelia bytov očakávajú úsporu nákladov až vo výške 70 %.“ (Bližšie pozri <https://mynitra.sme.sk/c/20491583/najlepsie-obnoveny-bytovy-dom-2016-je-v-presove.html#ixzz4rtAzLzsE>) Ocenenie prevzal Peter Vozár, predseda Spoločenstva vlastníkov bytov CENTRUM v Hanušovciach nad Topľou.

PREHLIADKA HISTORICKÝCH AUTOMOBILOV. Mesto Hanušovce nad Topľou a Mestské kultúrne stredisko v Hanušovciach nad Topľou v spolupráci s Veterán Šariš klubom Prešov usporiadali 30. apríla 2017 v areáli Malého kaštieľa zaujímavú prehliadku historických automobilov.

Zomrel Andrej Eliáš, autor knihy Ako som objavil Ameriku alebo Putovanie mladého Slováka z Hanušoviec do Washingtonu. Dňa 8. mája 2017 vo veku 96 rokov zomrel v USA hanušovský rodák Dr. Andrej Eliáš (Andrew Elias). Narodil sa 21. apríla 1921 v Prešove. V Hanušovciach navštevoval katolícku cirkevnú školu i meštiansku školu, neskôr absolvoval Obchodnú akadémiu v Prešove. Po vypuknutí 2. svetovej vojny bol povolaný do slovenskej armády. V roku 1944 sa jeho jednotka aktívne zúčastnila v Slovenskom národnom povstaní a ako aktívny účastník SNP bol navrhnutý na povýšenie a vyznamenanie. Rehabilitovaný a povýšený do hodnosti majora bol však až v roku 1995.

Po vojne sa Andrej Eliáš oženil s Annou Gregovou, dcérou hanušovského prvorepublikového vysťahovalca, v dome ktorého sa počas 2. svetovej vojny tajne stretali partizáni a iné zložky protifašistického odboja. Po februárových udalostiach v roku 1948 s manželkou i svokrovcami emigroval do USA. Tu začínal ako pomocný robotník, postupne však ab-

solvoval bakalárske a vyššie doktorské štúdium na Kolumbijskej univerzite v New Yorku, odbor ekonómia. Bol redaktorom dvoch slovenských periodík a neskôr publikoval aj v krajskej tlači v USA. Pracoval v zahraničnom oddelení Federálneho ministerstva obchodu vo Washingtone. Tu sa v 70. rokoch minulého storočia špecializoval na strednú a východnú Európu a Sovietsky zväz. Stal sa uznávaným analytikom komunistických hospodárskych systémov. Po odchode do výslužby sa venoval podnikaniu.

Dr. Andrej Eliáš zomrel 8. mája 2017 vo veku 96 rokov.

NOVÝ HANUŠOVSKÝ FUTBALOVÝ TALENT.

V mesiaci máj na krajskom turnaji McDonald's Cup v Sabinove získal prvenstvo futbalový tím hanušovskej ZŠ pod vedením učiteľa Mgr. Pavla Minára. Podmienkou súťaže pre žiakov 1. – 4. ročníka základných škôl bolo povinné dievča v tíme počas celej hry. V hanušovskom manšafte boli dve dievčatá. Jedna z nich, deväťročná Melánia Glodová, sa svojimi 15 gólmi, ktoré počas celého turnaja vsietila do bránok súperov, stala najlepšou hráčkou turnaja. Ďalšími členmi víťazného tímu boli Ján Havrila, Kubo Kostelník, Matias Maga, Maxim Maga, Matej Pavelica, Tomáš Pohlod, Sára Pohlodová, Sebastián Prevužňák a Martin Socha.

VÝLUKA ŽELEZNICNEJ TRATE Z DÔVODU REKONŠTRUKCIE. V mesiaci jún (13. – 30.6.2017) mali Hanušovčania možnosť sledovať z diaľky rekonštrukčné práce na železnici, najmä v časti hanušovského viaduka. Rekonštrukčné práce realizoval správca

železničnej infraštruktúry ŽSR. Počas rekonštrukčných prác na úseku Hanušovce nad Topľou – Kapušany pri Prešove boli vlaky nahradené autobusmi.

NOVINKY Z ČINNOSTI MS SČK. Dňa 25. júna 2017 sa v priestoroch Malého kaštieľa konala členská schôdza miestneho spolku Slovenského Červeného kríža. Vo funkcii predsedníčky ju naposledy viedla Jarmila Pagurková, ktorá ako predsedníčka MS SČK pôsobila v našom meste od roku 2000. Za jej pôsobenia sa tento miestny spolok výraznou mierou zaslúžil predovšetkým o podporu boja proti rakovine. Už v roku 2001 sa v Hanušovciach nad Topľou organizovala prvá verejná zbierka pod názvom „Odzvoňte rakovine“. V roku 2002 začala v Hanušovciach organizácia Dňa narcisov – verejnoprospešnej zbierky, z ktorej finančné prostriedky boli zasielané na podporu činnosti Ligy proti rakovine. V roku 2013 založila Jarmila Pagurková v Hanušovciach nad Topľou OZ Kvapka a Nádej, ktoré združuje a podporuje onkopacientky Hanušoviec a blízkeho regiónu. Na členskej schôdzi Jarmile Pagurkovej za túto dlhoročnú záslužnú činnosť poďakoval prednosta MsÚ Hanušovce nad Topľou Ing. Miroslav Benča a riaditeľka MsKS Bc. Ľubica Tomková jej odovzdala ocenenie za dobrú vzájomnú spoluprácu so zápisom do pamätnej knihy.

V čase členskej schôdze ďalšia existencia MS SČK v Hanušovciach nad Topľou nebola ešte jasná. V súčasnosti je už známe, že žezlo po Jarmile Pagurkovej preberá Bc. Danko Čurliková, ktorá pracuje v tunajšej materskej škole. Všetci, ktorí sa chcú v budúcnosti podieľať na činnosti miestneho spolku Slovenského Červeného kríža, môžu sa u nej hlásiť na tel. č. 0911 129 279 alebo na e-mailovej adrese dcurlikova@centrum.sk.

ZMENY NA POSTOCH SPRÁVCOV FARNOSTÍ. Ku dňu 1.7.2017 došlo v cirkevnom živote nášho mesta k niektorým personálnym

zmenám. ThLic. Juraja Riška, ktorý v hanušovskej rímskokatolíckej farnosti pôsobil ako farár od 1. júla 2003, vystriedal ThLic. Martin Telepún. Zároveň na kaplánskom mieste tu

vystriedal Mgr. Jozef Kacvinský predchádzajúceho kaplána Mgr. Jozefa Nemašíka. Tunajšiu gréckokatolícku farnosť k 30. júnu opustil ThDr. Miroslav Il'ko, PhD., ktorý v Hanušovciach pôsobil najprv v rokoch 2000-2001 ako správca excurrento a druhýkrát od roku 2003 až doposiaľ ako farár. Novým správcom gréckokatolíckej farnosti sa stal Mgr. Pavol Seman.

5. ROČNÍK STRETNUTIA MOTORKÁROV

VÝHON DEBRICA usporiadal 8. júla 2017 Klub motorkárov – Výhon Debrica v spolupráci s Mestom Hanušovce nad Topľou. Po prejazde mestom Hanušovce a terénu tzv. spanilou jazdou terénom, konal sa kultúrny program, v ktorom vystúpili skupina DRIŠĽAK, ľudová hudba Chlopi z Čemernoho a Dolnotopľanskí heligonkári.

Časté prerušovanie distribúcie elektrickej energie. Od začiatku roku 2017 pravidelne dochádza k postupnému prerušovaniu distribúcie elektrickej energie po jednotlivých uliciach v našom meste Východoslovenskou distribučnou, a.s. Je to z dôvodu prác na zariadeniach nízkeho napätia. Tieto práce súvisia s opravou a pravidelnou údržbou distribučnej sústavy, a to pre zabezpečenie jej spoľahlivosti a bezpečnosti.

OSLAVY DŇA VÍŤAZSTVA.

Dňa 9. mája 2017 sa v našom meste pri príležitosti Dňa víťazstva konal pietny akt kladenia vencov k pamätníku padlým v 2. svetovej vojne a v SNP. Pri tejto príležitosti sa k prítomným slávnostne prihovril zástupca primátora mesta Martin Tkáč. Súčasťou osláv bol už 44. ročník Behu mjr. Kukorelliho.

V SKRATKE O NIEKOTRÝCH KULTÚRNYCH PODUJATIACH.

Pri príležitosti Dňa matiek sa 13. mája 2017 v kultúrnom dome uskutočnilo vystúpenie Martina Jakubca, speváka známeho zo Šlágr TV. Podujatie zorganizovala PaedDr. Eva Velebírová, Organizačné oddelenie – referát kultúry, športu a podnikateľskej činnosti MsÚ Hanušovce nad Topľou.

Krajské múzeum v Prešove – Kaštieľ a Archeopark Hanušovce nad Topľou pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí usporiadalo Noc múzeí s bohatým kultúrnym programom, ktorý od popoludnia trval takmer do polnoci. Popoludní sa v archeoparku zišli lovci a zberači staršej doby kamennej. V podvečerných hodinách sa konala komentovaná vychádzka na Medziarsky hrádok. Večer v kaštieli okrem histórie a odbornom slove o Dessewffyovcoch nechýbala vážna a ľudová hudba, strašidelná prehliadka kaštieľa, či hľadanie pokladu rytiera Johaneša. V kaštieli a archeoparku sa počas roka ko-

nali aj ďalšie zaujímavé podujatia i tematické výstavy.

Základná umelecká škola v Hanušovciach nad Topľou pripravila v tomto roku hudobno-dramatické predstavenie pod názvom Cesta do rozprávky. Uviedli ho v kultúrnom dome 23. mája 2017.

Svoju polstoročnú históriu si v tomto roku pripomenul folklórny súbor Oblík. Premiérový program pri príležitosti 50. výročia prezentoval FS Oblík dňa 2. júna 2017 v programe pod názvom „Z Pitrovec do Hanušovca a ...“. Po ukončení programu sa pozvaní hostia zúčastnili slávnostnej recepcie v reprezentatívnych priestoroch Malého kaštieľa. Toto vystúpenie reprízoval FS Oblík v kultúrnom dome aj ďalšie dva dni.

Tak ako je to už po dlhé roky tradíciou, aj tohto roku sa v rámci 30. ročníka Vranovských zborových dní jeden koncert konal v našom meste 16. júna 2017. Tohto roku to bolo v Evanjelickom a. v. chráme v Hanušovciach nad Topľou. V rámci koncertu účinkovali detské a mládežnícke spevácke zbory z Pardubíc, Zvolena a Vranova nad Topľou.

V závere mesiaca jún koncertovali v Hanušovciach české folkové legendy Franta a Vojta Nedvědovci.

V júli v areáli reštaurácie U Hricka zorganizoval súbor Vargovčan zábavný program pod názvom *Deťom pre radosť* bohatý na atrakcie – nafukovacie hrady, maskotov, kone a iné zvieratá. Okrem domácich súborov Vargovčan, Vargovčanček a Vargovčanik v programe účinkovala aj ľudová hudba Dzugasovci, Mária Mačošková a spevácka skupina Herlica. Podujatie sa konalo pod záštitou mesta Hanušovce nad Topľou.

V posledný septembrový deň sa v rámci projektu Stretnutia s dejinami v tunajšom archeoparku konalo podujatie pod názvom Slovania včasného stredoveku. Okrem remesiel (rezbárstvo, kováčstvo, hrčiarstvo, pletenie košíkov, včelárstvo, pečenie domáceho chleba, ručné šitie ..., ale nechýbala ani strelba z luku) pozornosť návštevníkov zaujala tiež skupina Cohors z Prešova, jazda na koňoch z pavlovského Ranča Breziny, folklórne vystúpenie žiakov zo základnej umeleckej školy a iné. Podujatiu prialo aj pekné jesenné počasie.

ZMENY V HANUŠOVSKÝCH ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENIACH. Počas prázdnin došlo k presťahovaniu ambulancie všeobecného lekára MUDr. Valentína Dulinu do nových priestorov na Komenského ulici, kde bola zároveň otvorená aj nová, v poradí už tretia, hanušovská lekáreň. K 1. augustu 2017 v našom meste ukončil dlhoročnú lekársku prax gynekológa MUDr. Stanislav

Ungrády i jeho zdravotná sestra Jarmila Pagurková – obaja z dôvodu odchodu na dôchodok. Ambulanciu po MUDr. Ungrádom v tých istých priestoroch zdravotného strediska po ich rekonštrukcii v mesiaci september prevzala MUDr. Martina Vagaská; zdravotnou sestrou je Patrícia Čorejová. Táto ambulancia ordinuje od utorka do piatku, v pondelok je k dispozícii svojim pacientom v nemocnici v Prešove. Ďalšia gynekologická ambulancia, ktorú otvorila MUDr. Eva Lompartová pri lekární Afrodita, ordinuje iba vo štvrtky.

OSLAVY 73. VÝROČIA SNP. V predvečer štátneho sviatku Slovenského národného povstania sa konal pietny akt kladenia vencov k pomníku padlým v SNP a v 2. svetovej vojne. Slávnostného sprievodu sa zúčastnili tiež krojovaní členovia FS Oblík a FS Vargovčan. Slávnostné príhovory tu predniesli Ing. Miroslav Benča, prednosta MsÚ a predsedníčka ZO SZPB Mgr. Helena Lipčáková.

ŠPORTOVÝ DEŇ V HANUŠOVCIACH sa konal v nedeľu 27. augusta 2017. Zorganizovali ho neformálna skupina TIDZINS z Prešova a Mesto Hanušovce nad Topľou. Zúčastnilo sa ho 33 mladých zo Španielska, Bulharska, Talianska a Slovenska, ktorí si prišli do nášho mesta pozrieť pamätihodnosti a trochu si zašportovať. Športový program sa konal na futbalovom ihrisku.

ZAČAL ŠKOLSKÝ ROK 2017/2018. V tomto školskom roku je do MŠ prijatých 104 detí vo veku 2,5 až 6 rokov. Otvorených je 5 tried, v ktorých sa deťom bude venovať 11 učiteliek a 2 pedagogické asistentky

z projektu NP ŠOV. Na ZŠ nastúpilo 574 žiakov, z toho 13 do nultého ročníka a 57 žiakov do prvého ročníka. V škole pracuje 42 pedagogických, 16 nepedagogických zamestnancov a 6 duchovných vyučuje náboženstvo. Na ZUŠ je 374 žiakov v troch odboroch. V hudobnom odbore sa vyučuje hra na klavíri, akordeóne, husliach, gitare, zobcovej a priečnej flaute, na cimbale, ale aj spev. Výtvarné nadanie budú žiaci rozvíjať v predmetoch kresba, maľba, dekoratívne činnosti, grafika a iné výtvarné techniky. Tanečný odbor pripravuje žiakov predovšetkým v klasickom a ľudovom tanči. Prvého septembra zasadlo do lavíc aj 98 žiakov Spojenej školy v Hanušovciach nad Topľou.

DRUŽOBNÁ NÁVŠTEVA MESTA VEĽKÁ BÍTEŠ v ČR. V dňoch 8. a 9. septembra sa hanušovská delegácia vedená prednostom MsÚ Ing. Miroslavom Benčom zúčastnila oficiálnej návštevy v družobnom meste Veľká Bíteš v Českej republike. Táto návšteva

sa uskutočnila na pozvanie veľkobítešského magistrátu pri príležitosti 15. výročia družobných vzťahov oboch miest.

EKUMENICKÁ SLÁVNOSŤ NA HANUŠOVSKÉJ KALVÁRII. Počas sviatku Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska, sa na hanušovskej kalvárii pri sv. omši zišli celebrant ThLic. Martin Telepun za rímskokatolícku farnosť, koncelebrant Mgr. Pavol Seman zastupoval gréckokatolícku farnosť a za evanjelický a.v. cirkevný zbor bol prítomný farár Mgr. Martin Škarpupa. Pekné počasie umocňovalo duchovný zážitok za hojnej účasti veriacich, ktorý

sa niesol v duchu slov, aby sa veriaci nášho mesta stretávali na základe toho, čo ich spája, nie rozdeľuje. Na konci sv. omše sa

všetci spoločne pomodlili Otčenáš za zdravie primátora mesta Štefana Straku. V závere boli všetci prítomní pozvaní na

slávnosť hanušovských evanjelikov 29. októbra 2017 pri príležitosti posvätenia nového zvonu.

XXVI. ROČNÍK HANUŠOVSKÉHO JARMOKU. V dňoch 1. a 2. septembra sa konal v poradí už dvadsiaty šiesty hanušovský jarmok, ktorý prilákal do Hanušoviec aj ľudí z okolia. V kultúrnom programe vystúpili žiaci tunajšej základnej umeleckej školy, komunitné centrum i miestne folklórne súbory Vargovčan, Vargovčaník, Vargovčanček a súbor Oblík. Z pozvaných to boli gospelová kapela MILENKY BAND, metalová skupina GLOOM

gothic metal a hudobno-spevácka skupina ABBA Revival z Čiech. Kultúrny program počas obidvoch jarmočných dní moderovala Bc. Ľubica Tomková. Pre atraktívne ceny v tombole bolo v zlosovaní takmer 1800 tombolových lístkov. Mimoriadnu cenu – televízor – do tomboly venoval Mestský úrad Hanušovce nad Topľou a šťastnému výhercovi ju odovzdal prednosta MsÚ Ing. Miroslav Benča.

Šťastný výherca prvej ceny, ktorú do tomboly venovala spoločnosť Ozón, a.s.

REKONŠTRUKCIA OBJEKTOV V PAMIATKOVEJ ZÓNE. Ešte v jarných mesiacoch tohto roku začala rekonštrukcia prevádzkovej budovy pri Malom kaštieli, ktorú starí Hanušovčania poznali ako Knašinského dom. V tejto budove sa donedávna nachádzala aj expozícia Duch národa. Stavbu, na ktorej

nia, ako sa to tradovalo donedávna. Ďalšou potešiteľnou správou je, že VÚC ako zriaďovateľ Krajského múzea Prešov – Kaštieľa a archeoparku Hanušovce nad Topľou potvrdil nedávno finančné zdroje vo výške 350 tisíc eur aj na ďalší z jeho objektov, a to na rekonštrukciu fasády kaštieľa Dessewffyovcov.

ešte prebiehajú menšie dokončovacie práce, realizovala košická firma SOKOLTRADE, s.r.o. Podľa neoficiálnych informácií sa architektonicko-historickým výskumom potvrdilo, že tento objekt je z obdobia renesancie, tak ako aj kaštieľ Soósovcev a nie mladšieho datova-

INVESTIČNÉ AKCIE V MESTE, OPRAVY A ÚDRŽBA. V Hanušovciach nad Topľou sa v priebehu tohto roka ukončila výstavba kanála na odvod dažďovej vody na Budovateľskej ulici pri Dome služieb s napojením do miestneho potoka. Vykonalo sa asfaltovanie

chodníka na Mierovej ulici od pohostinstva Strečno smerom k Tehelnej ulici. Spracovala sa projektová dokumentácia kanalizácie na Bukovskej ulici v časti Kamenec. V areáli ZŠ došlo k realizácii prístupovej komunikácie a asfaltácii chodníkov. Vyasfaltovaná bola prístupová cesta k Domu smútku a pri MŠ sa do konca roka 2017 ukončí výstavba detského ihriska.

OPATRNOSTI NA CESTÁCH NIKDY NIE JE NAZVYŠ. V utorok 19. septembra 2017 v dopoludňajších hodinách došlo na zákrute pri Malom kaštieli k dopravnej nehode, pri ktorej sa zrazili dve osobné motorové vozidlá, tentokrát našťastie bez ujmy na ľudských životoch.

*Krátke správy spracovala (aga)
Foto: (aga); Marek Pohlod,
Ing. Ľubomír Tomko*

Vážení čitatelia.

Hanušovské noviny k Vám prichádzajú takmer po ročnej odmlke, no obsahom sa snažia pokryť všetky dôležité udalosti, ktoré od začiatku roka 2017 našu pozornosť upútali. V budúcnosti však na stránkach HN chceme pravidelne informovať aj o pripravovaných podujatiach, mapovať Vaše názory a podnety k aktuálnym otázkam v živote nášho mesta formou ankiet a potom prezentovať ich výsledky, prinášať rozhovory so zaujímavými ľuďmi, informovať o úspechoch Hanušovčanov za hranicami nášho

regiónu a mnohé iné. S takouto víziou môžeme byť zdarní, len ak sa do spolupráce s nami zapojíte aj Vy. Prečo? Lebo nemôžeme byť vždy a za každých okolností v jednom okamihu na každom mieste. A ako? Stačí dvihnúť telefón a zavolať alebo napísať sms, e-mail, či odoslať ručne písaný list. Nie každý vie písať články, ale mnohí z Vás môžu byť dobrými informátormi, resp. tými, ktorí dajú dobrý tip na zaujímavý článok. Verím, že sa takí medzi Vami nájdu a že sa môžeme tešiť na spoluprácu.

*Mgr. Agáta Krupová
zodpovedná redaktorka Hanušovských novín*

VÝZVA

**K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROK 2018
S VÝHLADOM NA ROKY 2019-2020**

V súvislosti so spracovaním návrhu rozpočtu mesta Hanušovce nad Topľou na obdobie rokov 2018 – 2020 vyzývame občanov nášho mesta k zaslaní návrhov na investičné aktivity pre tvorbu východísk rozpočtu na uvedené obdobie listom na adresu MsÚ, Mierová 333/3, 094 31 Hanušovce nad Topľou alebo e-mailom na adresu sekretariat@hanusovce.sk najneskôr do 20. októbra 2017.

ANKETA

Na tému: Územný plán mesta

Mesto Hanušovce nad Topľou v blízkej budúcnosti plánuje doplniť a zmeniť územný plán mesta (ďalej ÚPN), ktorý je zverejnený na webstránke nášho mesta v sekcii Legislatíva - Základné dokumenty, resp. k osobnému nahliadnutiu na Oddelení výstavby, životného prostredia a miestneho hospodárstva v budove MsÚ Hanušovce nad Topľou u Ing. Ivany Digoňovej. V tejto súvislosti sa obraciame na všetkých občanov mesta, aby svoje návrhy a pripomienky k jestvujúcemu ÚPN zaslali písomne v termíne do konca kalendárneho roka 2017 listom na adresu MsÚ, Mierová 333/3, 094 31 Hanušovce nad Topľou alebo e-mailom na adresu: sekretariat@hanusovce.sk.

Voľby do orgánov samosprávnych krajov Informácie pre voliča

I DÁTUM A ČAS KONANIA VOLIEB

Voľby do orgánov samosprávnych krajov sa konajú
v sobotu 4. novembra 2017 od 7:00 do 22:00 h.

II PRÁVO VOLIŤ

Právo voliť do orgánov samosprávnych krajov má občan Slovenskej republiky a cudzinec, ktorý má trvalý pobyt v obci, ktorá patrí do územia samosprávneho kraja, alebo má trvalý pobyt vo vojenskom obvode, ktorý patrí na účely volieb do orgánov samosprávneho kraja do jeho územia (ďalej len „obyvateľ samosprávneho kraja“) a najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov veku.

Prekážkou práva voliť je

- zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia,
- výkon trestu odňatia slobody uložený za spáchanie obzvlášť závažného zločinu.

III PRÁVO BYŤ VOLENÝ

Za poslanca zastupiteľstva samosprávneho kraja môže byť zvolený obyvateľ samosprávneho kraja, ktorý má trvalý pobyt v obci alebo vo vojenskom obvode, ktoré patria do územia volebného obvodu, v ktorom kandiduje, a najneskôr v deň volieb dovŕši 18 rokov veku.

Za predsedu samosprávneho kraja môže byť zvolený obyvateľ samosprávneho kraja, ktorý najneskôr v deň konania volieb dovŕši 25 rokov veku.

Prekážkou práva byť volený je

- výkon trestu odňatia slobody,
- právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené,
- pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

IV SPÔSOB HLASOVANIA

Volič môže voliť len v obci svojho trvalého pobytu vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný.

Volič je povinný po príchode do volebnej miestnosti preukázať okrskovej volebnej komisii svoju totožnosť predložením občianskeho preukazu alebo dokladu o pobyte pre cudzinca.

Potom okrsková volebná komisia zakrúžkuje poradové číslo voliča v zozname voličov a vydá voličovi dva hlasovacie lístky - hlasovací lístok pre voľby do zastupiteľstva a hlasovací lístok pre voľby predsedu samosprávneho kraja a prázdnu obálku opatrenú odtlačkom úradnej pečiatky obce (mesta alebo mestskej časti). **Prevzatie hlasovacích lístkov a obálky potvrdí volič v zozname voličov vlastnoručným podpisom.**

Každý volič sa musí pred hlasovaním odobrať do osobitného priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov. Voličovi, ktorý nevstúpi do osobitného priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov, okrsková volebná komisia hlasovanie neumožní.

Na hlasovacom lístku pre voľby do zastupiteľstva môže volič zakrúžkovať najviac toľko poradových čísiel kandidátov, koľko poslancov má byť v príslušnom volebnom obvode zvolených. (Počet poslancov, ktorý sa volí vo volebnom obvode, je uvedený na hlasovacom lístku.)

Na hlasovacom lístku pre voľby predsedu môže volič zakrúžkovať poradové číslo len jedného kandidáta.

INFORMÁCIA o čase a mieste konania volieb do samosprávnych krajov

Mesto HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

podľa § 24 zákona č. 303/2001 Z. z. o voľbách do samosprávnych krajov a o doplnení Občianskeho súdneho poriadku v znení zákona č. 335/2007 Z. z. Vám oznamujeme, že:

1. Voľby do samosprávnych krajov

sa budú konať

v sobotu 4. novembra 2017

od 7.00 hodiny do 22.00 hodiny.

2. Miestom konania volieb do samosprávnych krajov v okrsku č. 1 a č. 2 je: miestnosť **v budove Základnej školy, ul. Štúrova 341** pre voličov oprávnených voliť:

- **okr. č. 1** – Bukovské, Dukelská, Garbiarska, Jarmočná, Kláštorňá, Komenského, Kukorelliho, Počekanec, Pod **Šibenou**, Prešovská, Slovenská, Šarišská, Štúrova 342 - 343, Zámocká, Železničarska
- **okr. č. 2** – Budovateľská, Mierová, Sadová, SNP, **Širiava**, Štúrova 335 - 340, Tehelná, Záhradná

Hanušovce n. T. 5.9.2017 Straka Štefan, primátor mesta

V osobitnom priestore určenom na úpravu hlasovacích lístkov vloží volič do obálky jeden hlasovací lístok pre voľby do zastupiteľstva a jeden hlasovací lístok pre voľby predsedu samosprávneho kraja. Volič hlasuje tak, že po opustení osobitného priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov vloží obálku do volebnej schránky.

Na požiadanie voliča mu okrsková volebná komisia vydá za nesprávne upravené hlasovacie lístky iné. Nesprávne upravené hlasovacie lístky vloží volič do schránky na odloženie nepoužitých alebo nesprávne upravených hlasovacích lístkov.

Volič, ktorý nemôže sám upraviť hlasovací lístok pre zdravotné postihnutie alebo preto, že nemôže čítať alebo písať a oznámi pred hlasovaním túto skutočnosť okrskovej volebnej komisii, má právo vziať so sebou do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov inú spôsobilú osobu, aby podľa jeho pokynov a zákona upravila hlasovací lístok a vložila do obálky. Obidve osoby pred vstupom do osobitného priestoru na úpravu hlasovacích lístkov člen okrskovej volebnej komisie poučí o spôsobe hlasovania a o skutkovej podstate trestného činu marenia prípravy a priebehu volieb. Členovia okrskovej volebnej komisie nesmú voličom upravovať hlasovacie lístky.

Volič, ktorý nemôže pre zdravotné postihnutie sám vložiť obálku do volebnej schránky, môže požiadať, aby obálku do volebnej schránky v jeho prítomnosti vložila iná osoba, nie však člen okrskovej volebnej komisie.

Volič, ktorý sa nemôže dostaviť do volebnej miestnosti zo závažných, najmä zdravotných dôvodov, má právo požiadať obec a v deň konania volieb okrskovú volebnú komisiu o vykonanie hlasovania do prenosnej volebnej schránky, a to len v územnom obvode volebného okrsku, pre ktorý bola okrsková volebná komisia zriadená.

Volič je povinný odložiť nepoužitý alebo nesprávne upravený hlasovací lístok do zapečatenej schránky na odloženie nepoužitých alebo nesprávne upravených hlasovacích lístkov, inak sa dopustí priestupku, za ktorý mu bude uložená pokuta 33 eur.

Spracovala: Benčová Vlasta

pracovníčka poverená organizáciou volieb
v meste Hanušovce nad Topľou

Pýtame sa

prednostu MsÚ Hanušovce nad Topľou
Ing. Miroslava Benču

Redakcia HN:

Na facebookovskej stránke Občan mesta Hanušovce nad Topľou sa v ostatnom čase objavili viaceré príspevky hanušovských obyvateľov vyjadrujúcich nespokojnosť s frekvenciou vývozu separovaného odpadu v našom meste a s tým súvisiacim neporiadkom okolo kontajnerov separovaného odpadu. Môžete nám vysvetliť, prečo sa separovaný odpad nevyváža častejšie?

Prednosta MsÚ:

Na tento problém sa nedá odpovedať jednou vetou, je potrebné ho vysvetliť zo širšieho pohľadu.

V zmysle Vyhlášky č. 371/2015 Z.z., § 14, ods.1 Zákona o odpadoch za likvidáciu vybraných zložiek separovaného odpadu už nezodpovedá mesto, ale zabezpečuje ho jedna z organizácií zodpovednosti výrobcov (OZV), s ktorou má mesto uzavretú zmluvu. My sme si vybrali spoločnosť ENVI-PAK. Tá si následne vybrala firmu, ktorá z mesta tieto zložky separovaného odpadu zberá. V našom prípade je to Marius Pedersen. Frekvencia zberov je zo zákona nastavená tak, aby zodpovedala štandardom určeným na jednotlivé roky.

va mesto Hanušovce, ale výrobcovia obalov, ktorých ENVI-PAK zastupuje. Tie dávajú ENVI-PAK balík peňazí, z ktorého platia náklady firme Marius Pedersen. My však vyprodukuje viac odpadu, ktorý nemá kto zaplatiť. Je to paradox, ale odpad sa stal tovarom. Asi si teraz každý čitateľ pomyslí, že keď vyzbierajú viacej odpadu, tak aj viacej zaň dostanú. Ale tým, že je to objednávka výrobcov na základe výpočtov podľa uvedenej tabuľky, správa sa tento systém svojimi pravidlami – výrobcovia objednávajú, a teda aj platia len to, k čomu ich štát jednotlivými štandardami zaviazal (bližšie pozri tabuľku).

Zákon zaviedol tiež princíp rozšírenej zodpovednosti výrobcov, čo znamená plnú zodpovednosť výrobcov a dovozcov za triedený zber vyhradených prúdov odpadov, ku ktorým patria aj papier, plasty, sklo, kovy a tetrapaky.

V zmysle povedaného je teda potrebné si uvedomiť, že ak komunálny zber riešime cez verejné obstarávanie na dobu jedného roka a potom znova vyhlasujeme nové verejné obstarávanie, v prípade triedených zložiek to neplatí. Kto bude robiť v meste zber triedených zložiek, o tom my už

Matričný úrad Hanušovce nad Topľou oznamuje občanom, že od 18.09.2017 je kancelária matriky presťahovaná do miestnosti č. 22 (dvere oproti). Zároveň upozorňujeme na zmenu v úradných hodinách.

MESTSKÝ ÚRAD
HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

ÚRADNÉ HODINY

Pondelok	7:00 – 12:00	12:30 – 17:30
Utorok	7:00 – 12:00	12:30 – 15:00
Streda	7:00 – 12:00	12:30 – 15:00
Štvrtok	NESTRÁNKOVÝ DEŇ	
Piatok	7:00 – 12:00	

vislosti so zberom separovaných zložiek odpadov v zmysle nového zákona. V tom čase bol tu ešte môj predchodca JUDr. Ján Kaščák, kto-

Toto opatrenie sa týka tohto roku a do konca kalendárneho roku 2017 bude vývoz triedeného zberu nasledovný:

Týždeň →	40.	41.	42.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.	50.	51.	52.
Sklo				x					x				x
Papier				x					x				x
Plasty	x			x			x			x			x

rého ponuka ENVI-PAKU oslovila najviac. Presvedčili ho o svojom silnom zázemí a o tom, že budú dobrým partnerom. Keď sme sa vo funkcii vymenili, mohli sme to zmeniť, ale nebol na to dôvod a stále si myslím, že sme urobili dobre.

Redakcia HN:

To znamená, že neexistuje žiadne iné riešenie tohto zlého stavu so separovaným odpadom v našom meste?

No sú tu ešte ďalšie problémy. V prvom rade ľudia plasty pred vhoďením do kontajnerov nestláčajú. Napriek tomu, že je na letáčkoch písané „háďzte plasty stlačené“, málokto to robí. Potom sa kontajnery veľmi rýchlo zaplnili a pracovníci menších obecných služieb to práce zbierali a vyvážali na zberný dvor.

V zmluve s ENVI-PAKOM máme okrem iného napísané, že v kontajneroch má byť len to, čo je v nej uvedené. Ak firma zistí, že v kontajneroch pre separovaný odpad je viac percent iného odpadu, aký tam má byť, kontajner odmietne vziať. Zatiaľ sme boli iba upozornení, že v kontajneroch na separovaný odpad našli zdochnutého zajaca, lístie, tašku s komunálnym odpadom, plienky, gumu a iné, čo tam nepatrí. Ak prídu v budúcnosti sankcie, budeme ich pre nezodpovednosť niekoľkých znášať všetci.

V neposlednom rade je to aj o kultúre národa. Na Facebooku sa niekto pýtal, prečo sú preplnené kontajnery a potom nadával, že čo robí mesto. Ďalšia osoba tam rozumne napísala, že ak máme doma preplnený koš a vy-

Rok	2017	2018	2019	2020 a nasledujúce
Zložka				
Papier	60 litrov/obyvateľ/rok	170 litrov/obyvateľ/rok	280 litrov/obyvateľ/rok	390 litrov/obyvateľ/rok
Sklo	30 litrov/obyvateľ/rok	50 litrov/obyvateľ/rok	70 litrov/obyvateľ/rok	90 litrov/obyvateľ/rok
Plast	120 litrov/obyvateľ/rok	350 litrov/obyvateľ/rok	570 litrov/obyvateľ/rok	800 litrov/obyvateľ/rok
Kovy	10 litrov/obyvateľ/rok	50 litrov/obyvateľ/rok	80 litrov/obyvateľ/rok	110 litrov/obyvateľ/rok

Na základe skutočnosti, že Hanušovce majú 3875 obyvateľov a na plasty je v roku 2017 kvóta na obyvateľa 120 litrov, vynásobením sa dostaneme k číslu 485 tisíc, vydelíme to počtom kontajnerov, aj ich objemom, až sa dopracujeme k tomu, ako často majú vývozy prevádzkať. Je to číslo matematická záležitosť.

Problém však je, že nám to nestačí. No podstata je najmä v tom, že túto službu neobjedná-

nerozhodneme. My si môžeme akurát vybrať organizáciu zodpovednosti výrobcov.

Redakcia HN:

Na základe akých kritérií bola firma ENVI-PAK v našom meste vybraná?

Prednosta MsÚ:

V minulosti nás navštívili firmy, ktoré chceli s mestom podpísať zmluvu o budúcej zmluve v sú-

Prednosta MsÚ:

Čiastočné riešenie sme našli a už ho aj prevádzkame. Keďže nebol problém ani s papierom, ani so sklom, iba s plastmi, po vzájomných rokovaniach so zástupcami firiem ENVI-PAK aj Marius Pedersen pristúpili oni ku kompromisu – zber plastov, ktorý bol pôvodne raz za jeden mesiac, v súčasnosti zhustili na raz za tri týždne, no sklo a papier presunuli na väčší interval.

pokračovanie zo strany 6 ►

našame odpadky, hodíme ich vedľa koša? A hneď si aj odpovedala: 'Ja ten sáčok beriem domov a vrátim sa znova, až keď je triedený odpad vynesný.' A to je o kultúre národa: ak vidím, že koš je plný, nenapadne mi hodiť odpad vedľa koša, a tak robiť neporiadok. Pri-

dem tam znova vtedy, keď je kontajner prázdny, resp. nie plný.

Redakcia HN:

Uviedli ste riešenie do konca roku 2017. A čo nasledujúci rok?

Prednosta MsÚ:

Od budúceho roku na základe prílohy č. 10 k Vyhláske č. 371/2015

Z.z., bude už vývoz zo zákona častejší, v prípade plastov je to takmer trikrát častejšie ako v tomto roku. Predpokladáme, že tohoročné problémy s triedeným odpadom by sa už nemali opakovať. Zároveň uvažujeme zmeniť systém zberu plastov. Pri rodinných domoch plánujeme pre ne zaviesť vrecový systém. Na sklo a papier pravde-

podobne ponecháme kontajnery ako doposiaľ, a to kvôli tomu, že najmä sklo môže doma zavadzať, je ťažké, môže sa rozbiť, a teda pri-nášať riziká.

Redakcia HN ďakuje prednostovi MsÚ Hanušovce nad Topľou Ing. Miroslavovi Benčovi za vysvetlenie problému i za aktuálne informácie.

Mesto Hanušovce nad Topľou realizuje projekt

Kompostáreň na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu v meste Hanušovce nad Topľou

Mesto Hanušovce nad Topľou od júna 2016 realizuje dopytovo orientovaný projekt s názvom „Kompostáreň na biologicky rozložiteľný odpad v meste Hanušovce nad Topľou“. Projekt sa realizuje v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia, kód operačného programu 31000 a v rámci prioritnej osi 310010-1. Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry. S konkrétnym cieľom Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu, opätovné použitie a recykláciu, a taktiež podporu predchádzania vzniku odpadov. Celkové schválené výdavky projektu sú vo výške 172 628,58 €. Z toho nenávratný finančný príspevok je 163 997,15 €. Projekt je spolufinancovaný Kohéznym fondom (85%) a štátnym rozpočtom (10%). Mesto sa podieľa na financovaní 5%-ami z vlastných zdrojov. Poskytovateľom nenávratného finančného príspevku je Ministerstvo životného prostredia SR v zastúpení Slovenskou

agentúrou životného prostredia. Hlavnou aktivitou projektu sú stavebné práce „zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (BRKO)“.

Projekt začal realizáciou hlavnej aktivity teda vypracovaním projektovej dokumentácie. Samotná výstavba kompostárne je pred začiatkom a čiastočne už je zakúpené príslušenstvo ku kompostárni. Kapacita kompostárne nebude prevyšovať 100 t ročne a bude slúžiť výlučne na zhodnotenie zeleného odpadu pre mesto Hanušovce nad Topľou a jej obyvateľov.

Projekt zastrešuje nákup hnutelných vecí nevyhnutných na zabezpečenie prevádzky malej kompostárne a na zabezpečenie účelného zhodnocovania biologicky rozložiteľného odpadu. Zberu a spracovaniu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (BRKO) budú slúžiť zariadenia – traktor s príslušenstvom (čelný nakladač, štiepkovač a traktorový prívies), čerpadlo s elektrocentrálou, nádrž na vodu.

Materiálovým vstupom pre kompostáreň bude odpad zaradený do kategórie biologicky rozložiteľ-

ného odpadu a výstupom bude produkt – kompost, ktorý nie je evidovaný ako odpad. Kompost bude použitý na údržbu alebo zakladanie verejnej a súkromnej zelene a prerozdelený občanom mesta. Použitý bude na mimoprodukčné plochy a nebude predmetom predaja. Správne zvolená forma a technológia kompostovania môže pre mesto a jej obyvateľov priniesť značné finančné úspory, ktoré sa prejavujú najmä v znížení nákladov na odvoz biologických odpadov na skládky alebo do spaľovne, kedy náklady na 1 tonu spracovania biologicky rozložiteľného odpadu sú nižšie ako spracovanie tohto odpadu spaľovaním alebo uložením na skládku. Zabezpečením možnosti triedenia BRKO sa predpokladá 20% zníženie objemu zmesového komunálneho odpadu a s tým spojených nákladov. Vyprodukovaný kompost nebude certifikovaný, z tohto dôvodu nie je možné ho predáť iným subjektom. Nakoľko nebude certifikovaný v zmysle predpisov o použití hnojív, nie je možné ho použiť na poľnohospodárske účely. Využije sa na úpravu verejnej zelene v meste. Vzhľadom k tomu, že mesto nepredpokladá predaj kompostu, v prípade jeho poskytnutia obyvateľom to

bude považovať ako motivačný príspevok pre obyvateľov na udržanie, prípadne zvýšenie objemov zhodnocovania biologicky rozložiteľného odpadu v meste a udržateľnosť celého projektu.

Cieľom projektu je zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu, na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov. Plánované ukončenie projektu je stanovené na január 2018.

Projekt prispeje k zlepšeniu kvality životného prostredia a poskytovaných služieb občanom mesta, rozšíreniu separovaného zberu o BRKO, zníženiu nákladov a zvýšeniu úspor, čo povedie k zníženiu nárokov na poplatky vybrané od občanov. Ochranou životného prostredia a podporou efektívneho využívania zdrojov projekt taktiež prispeje k princípu udržateľného rozvoja.

Spracovala Silvia Mikitová, MsÚ - referent účtovníctva, dotácií a eurofondov

Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou

EURÓPSKA ÚNIA
Kohézný fond

Riadiaci orgán: Ministerstvo životného prostredia SR

www.op-kzp.sk

www.sazp.sk

www.partnerskadohoda.gov.sk

Mesto Hanušovce nad Topľou

NEINVESTIČNÉ PROJEKTY a ZAMESTNÁVANIE

ZAMESTNÁVANIE PROSTREDNÍCTVOM IMPLEMENTAČNEJ AGENTÚRY MPSVR SR

- „Národný projekt Terénna sociálna práca v obciach I“.

Projekt trvá od 1.2.2016 do 30.6.2019, zamestnaní sú 2 terénni sociálni pracovníci a 2 terénni pracovníci; financovaný zo ŠR bez spoluúčasti mesta.

- „Národný projekt podpora vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni“.

Projekt trvá od 1.4.2016 do 30.6.2019, zamestnaní 3 pracovníci komunitného centra; financovaný z EÚ a ŠR bez spoluúčasti mesta.

- „Národný projekt Podpora opatrovateľskej služby“.

Projekt trvá od 1.2.2016 do 30.4.2018, zamestnáva 7 opatrovateľiek. Dotácia na celkovú cenu práce vo výške 507€ na 1 opatrovateľa. Projekt je financovaný z EÚ a ŠR.

ZAMESTNÁVANIE PROSTREDNÍCTVOM UPSVAR

- Národný projekt „Praxou k zamestnaniu“ (zamestnávanie do 29 rokov) podľa §54.

Trvanie od 1.6.2017 do 28.02.2018, zamestnávanie 2 pracovníkov v oblasti administratívy a pomocné práce pri edukačnej činnosti detí v MŠ. Každý mentorovaný pracovník má mentora (zamestnanci mesta). Dotácia na celkovú cenu práce a pracovné odevy, spoluúčast mesta 5%.

- Národný projekt „Cesta na trh práce“- Aktivita č. 3 podľa §54.

Trvanie od 1.6.2017 do 31.5.2018, zamestnávanie 8 pracovníkov (6 robotníkov a 2 upratovačky). Dotácia na celkovú cenu práce a pracovné odevy, spoluúčast mesta 5%.

- Národný projekt „Cesta na trh práce“- Aktivita č. 3 podľa §54.

Trvanie od 1.9.2017 do 31.8.2018, zamestnávanie 2 pracovníkov (1 pomocný pracovník v oblasti kultúry a 1 pomocný pracovník pri edukačnej činnosti detí v MŠ). Dotácia na celkovú cenu práce a pracovné odevy, spoluúčast mesta 5%.

- Zamestnanie podľa §50j.

Trvanie od 1.3. do 30.11.2017, zamestnávanie 1 pracovníka (robotník). Dotácia na celkovú cenu práce, spoluúčast mesta 20%.

- Menšie obecné služby.

Mesto zabezpečuje v spolupráci s ÚPSVaRom menšie obecné služby podľa zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi formou aktivácie maximálne 50 uchádzačov o zamestnanie (UoZ) vedených v evidencii ÚPSVaRu, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi. UoZ vykonávajú práce na verejnom priestranstve mesta, pri investičných aj neinvestičných akciách mesta, pri kultúrnych podujatiach a práce v mestských budovách.

ZAMESTNÁVANIE PROSTREDNÍCTVOM MV SR

- Projekt „Miestne občianske poriadkové služby Hanušovce nad Topľou“.

V rámci operačného programu Ľudské zdroje, sekcia európskych programov, odbor inklúzie marginalizovaných rómskych komunít. Spoluúčast mesta 5%.

ZAMESTNÁVANIE POČAS ROKA 2017, KTORÉ UŽ BOLO UKONČENÉ

- Projekt „Cesta z kruhu nezamestnanosti“ podľa §54 zákona č.5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej iba zákona) .

Trvanie od 1.5.2016 do 31.8.2017, zamestnával sa 1 pracovník (robotník). Dotácia na celkovú cenu práce, spoluúčast mesta 5%.

- Národný projekt „Podpora zamestnávania UoZ prostredníctvom vybraných aktívnych opatrení na trh práce“ podľa §50j zákona.

Trvanie od 1.6.2016 do 28.2.2017, zamestnávali sa 2 pracovníci (robotníci). Dotácia na celkovú cenu práce, spoluúčast mesta 20%.

- Aktivačná činnosť zamestnávania podľa §52 zákona.

Trvanie od 1.10.2016 do 31.3.2017. Dotácia na celkovú cenu 1 koordinátora menších obecných služieb (MOS) a dotácia na nákup pracovných odevov a náradia určených pre 14 uchádzačov o zamestnanie, ktorí vykonávali aktivačnú činnosť.

- Aktivačná činnosť zamestnávania podľa §52 zákona.

Trvanie od 10.4. do 30.9.2017. Dotácia na celkovú cenu 1 koordinátora menších obecných služieb (MOS) a dotácia na nákup pracovných odevov a náradia určených pre 10 uchádzačov o zamestnanie, ktorí vykonávali aktivačnú činnosť.

Mesto Hanušovce nad Topľou

INVESTIČNÉ PROJEKTY

„Kompostáreň na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu v meste Hanušovce nad Topľou“. Bol podpísaný dodatok k zmluve o predĺžení lehoty ukončenia realizácie projektu do 1/2018.

PODANÉ ŽIADOSTI O NENÁVRATNÝ FINANČNÝ PRÍSPEVOK

- Projekt „Predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov v meste Hanušovce nad Topľou“.

Žiadosť podaná 31.7.2017 je v stave hodnotenia.

- Projekt „Detské ihrisko pod bocianím hniezdom“ cez program Podpora rozvoju športu Úradu vlády SR.

Žiadosť podaná 30.5.2017, zrušená výzva na predkladanie žiadosti (t.j. neschválená).

- Projekt „Výmena opotrebovaného umelého povrchu na ihrisku pri ZŠ“ cez program Podpora rozvoju športu Úradu vlády SR.

Žiadosť podaná 30.5.2017; zrušená výzva na predkladanie žiadosti (t.j. neschválená).

- Projekt „Zvýšenie kapacity materskej školy Hanušovce nad Topľou“.

Žiadosť podaná 13.4.2017, v stave hodnotenia.

- Projekt „Oprava Hanušovského a Medzianskeho potoka“.

Žiadosť podaná 24.8.2017, v stave hodnotenia.

- Projekt „Technologické vybavenie zberného dvora“.

Žiadosť podaná 28.10.2016, v stave hodnotenia.

- Projekt „Zníženie energetickej náročnosti budovy kultúrneho domu Hanušovce nad Topľou“.

Žiadosť podaná 7.4.2017, v stave hodnotenia.

- „Projekt zlepšenia kľúčových kompetencií žiakov ZŠ v Hanušovciach nad Topľou“.

Žiadosť podaná 26.6.2017, v stave hodnotenia.

Spracovala Silvia Mikitová, MsÚ - referent účtovníctva, dotácií a eurofondov.

Mestské zastupiteľstvo v Hanušovciach nad Topľou v zmysle § 6, odstavce 4 písm. g) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade s § 8 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydalo 31. 5. 2004 Všeobecne záväzné nariadenie č. 31/2004 o určení školského obvodu Základnej školy Hanušovce nad Topľou zriadenej Mestom Hanušovce nad Topľou.

Krajský školský úrad v Prešove po predložení potrebných podkladov podľa § 32 a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a v súlade s § 7 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov potvrdil mesto Hanušovce nad Topľou ako školský úrad od 1. 8. 2005.

Štatutárnym orgánom školského úradu je primátor mesta Hanušovce nad Topľou Štefan Straka. Úlohy úradu sú odborné zabezpečované zamestnancami, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady podľa § 7 zákona č. 569/2003 Z. z. v súčasnosti Mgr. Ľubicou Vargovou a Mgr. Dankou Rozíkovou.

Účastníkmi dohody o zriadení spoločného školského úradu je 27 obcí. (Zoznam nájdete na adrese: <http://www.hanusovce.sk/skolsky-urad/ssu/>)

Rámcová náplň práce školského úradu je:

- Poskytovanie odbornej a poradenskej činnosti školám, školským zariadeniam a zriaďovateľom v súlade s platnou legislatívou;
- poskytovanie aktuálnych informácií o podujatiach organizovaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, Štátnym pedagogickým ústavom v Bratislave a Okresným úradom - odborom školstva v Prešove;
- spolupráca s OÚ Prešov – odborom školstva, metodicko-poradenským centrom, štátnou školskou inšpekciou (ŠŠI), regionálnym úradom verejného zdravia (RÚVZ), poradenskými zariadeniami, zamestnancami obecných úradov, vedením škôl a rodičmi žiakov a detí;
- spracovávanie a poskytovanie informácií o ZŠ v oblasti výchovy a vzdelávania orgánom štátnej správy a verejnosti;
- informovanie o nových pedagogických smeroch, metodických postupoch, usmereniach a zabezpečovanie ich distribúcie školám a školským zariadeniam v územnej pôsobnosti;
- kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti výchovy a vzdelávania a v oblasti školského stravovania v rozsahu vymedzenom zákonom;

SPOLOČNÝ školský úrad

Školský úrad Hanušovce nad Topľou zabezpečuje činnosti spojené s preneseným výkonom štátnej správy v školstve v súlade so Zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a Smernice č. 41/2013, ktorou sa určuje postup obvodného úradu v sídle kraja pri potvrdzovaní odborného zabezpečenia činnosti obce a samosprávneho kraja ako školských úradov.

- upozorňovanie na zmeny vo všeobecno-vzdelávacích a legislatívnych predpisoch;
- príprava podkladov pre zmeny v sieti škôl a školských zariadení;
- zabezpečovanie štatistických zisťovaní škôl a školských zariadení;
- zisťovanie a vyhodnocovanie kvalifikovanosti zamestnancov škôl;
- pripravovanie podkladov na hodnotenie riaditeľov škôl na úrovni mesta;
- administratívne zabezpečovanie výberových konaní;
- organizačné zabezpečenie a vedenie pracovných porád a pracovných stretnutí riaditeľov ZŠ, ZUŠ, MŠ;
- vedenie evidencie žiakov s povinnou školskou dochádzkou (PŠD) na úrovni mesta;
- vedenie evidencie vymeškaných neospravedlnených hodín žiakov na úrovni mesta;
- plnenie ďalších úloh podľa dohody alebo pokynov zamestnávateľa.

Činnosti zrealizované za obdobie od marca do septembra 2017:

- Príprava organizácií škôl, predkladanie informácií, správ o výchovnovzdelávacej činnosti škôl v pôsobnosti ŠÚ, štatistické zisťo-

vania a vykazovanie detí v MŠ a žiakov ZŠ integrovaných, plniacich PŠD mimo územia SR; vypracovanie návrhu na VZN – o mieste a čase zápisu detí na plnenie PŠD; Usmerenie k výberovým konaniam (MŠ Babie, ZŠ Rudlov, ZUŠ Hanušovce, MŠ Matiaška); usmernenie k Rade školy; Smernica – zápis detí na plnenie PŠD;

- spracovanie personálnej agendy pedagogických zamestnancov, vypracovanie metodického listu k výpočtu funkčného platu pedagogického zamestnanca;
- príprava podkladov vyžiadaných OÚ Prešov – odbor školstva, odbor krízového riadenia OÚ Vranov nad Topľou a RÚVZ;
- účasť na vzdelávaní a na zasadnutiach organizovaných na úrovni okresu, mikroregiónu a mesta;
- účasť na kultúrno-spoločenských podujatiach organizovaných školami a mestom; účasť na školských súťažiach, olympiádach, testovaní (T5 a T9), adaptačnom vzdelávaní, na výberových konaniach s hlasom poradným;
- pracovné stretnutia s riaditeľmi škôl, zástupcami mesta a obcí a zástupcami rád škôl a pracovné návštevy - MŠ, ZŠ v obvode SŠÚ;
- vedenie evidencie žiakov zapísaných na plnenie PŠD mimo obvodu; vyhodnotenie zápisu detí do 1. ročníka (spracovanie prehľadu počtu detí v MŠ, ZŠ);
- vedenie priestupkovej agendy a riešenie priestupkov na úseku školstva;
- organizácia a vedenie pracovných porád s riaditeľmi ZŠ a MŠ;
- príprava a tvorba materiálu k pedagogicko-organizačným pokynom na školský rok 2017/2018;
- spolupráca pri organizovaní oceňovania žiakov a pedagógov za vzornú reprezentáciu mesta Hanušovce nad Topľou.

Pre zlepšenie informovanosti sme zriadili sekciu „Školský úrad“ v rámci web sídla mesta Hanušovce nad Topľou, ktorú nájdete na <http://www.hanusovce.sk/>.

Mgr. Ľubica Vargová

Poľnohospodárska pôda je kapitál

Z historického hľadiska je Slovensko agrárna krajina. Takmer každá vidiecka rodina sa v minulosti živila na pôde. Neustálym delením pôdy dochádzalo k silnému rozdrobovaniu. Napríklad na územiach Českej republiky k takému rozdrobovaniu nedochádzalo, pretože sa spravidla dedilo v prospech prvorodeného potomka.

Dôležité medzníky v organizácii pôdy boli zaznamenané za vlády Márie Terézie a následne jej syna Jozefa II. – boli to Tereziánsky urbár a zavedenie pozemkových kníh (grundbuch). V povojnovom období, po roku 1948, pri zakladaní družstiev došlo k zmenám vo vlastníckych právach, alebo zavedením užívacieho práva. Pod pojmom združovanie sa rozumel prevod užívacích práv pri ponechaní doterajšieho vlastníctva. Pri pôde to bol dôležitý inštitút. Pôda sa nestala vlastníctvom družstva, družstvo bolo iba jej užívateľom. Pôvodné vlastníctvo pôdy ostalo zachované. Vlastníci z tejto pôdy okrem záhumienkov nebrali benefity. Právo družstevného užívania bolo bezodplatným. Tento právny režim pôdneho fondu umožnil prekonať značnú roztrieštenosť pôdy vytvorením nového užívacieho práva ponechaním súkromného vlastníctva zospoločenšenej pôdy. Právna úprava združstevňovania pozemkov je zakotvená v ustanovení § 36 Zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve a Zákona č. 123/75 Zb. o užívaní pôdy a iného poľnohospodárskeho majetku.

Vlastník poľnohospodárskej pôdy, ktorý túto nedal do užívania poľnohospodárskemu podniku, musel zabezpečiť jej riadne obrábanie. Niektorí vlastníci pôdu nechali a odišli za lepšie platenou prácou, najmä do Ostravy. Týmto zásahmi do organizácie pôdy sa dosiahla možnosť zaviesť nové veľkovýrobné technológie. Zlom nastal po roku 1989 prijatím zákona č. 229/91 Zb. Podľa ustanovenia § 22, ods. 2 aj bez uzatvorenia nájomnej zmluvy vznikol nájomný vzťah s povinnosťou platiť nájomné vlastníkovi. Pôda sa stala pre jej vlastníka kapitálom.

V podmienkach Slovenska je cena poľnohospodárskej pôdy stále nízka. Pre porovnanie, v západných štátoch je cena pôdy 4-5 krát vyššia. Aj preto sme svedkami záujmu o pôdu zo strany devízových cudzincov a zároveň regulácie zo strany štátu.

Pred nami stojí dilema, čo s pôdou, ktorú vlastníme? Možností je viac. Na pôde môžeme hospodáriť. Môžeme ju prediť alebo prenajať a neskôr na nej hospodáriť alebo ju prediť. Som presvedčený, že urýchlené rozhodnutie o zbavení sa pôdy s vidinou rýchleho získania peňazí, je iracionálne. Pri predaji môžeme dosiahnuť príjem iba jednorazovo.

V podmienkach katastra mesta Hanušovce nad Topľou je úradná cena ornej pôdy 2950 € za hektár. Pri prenájme, podľa Zákona č. 504/2003 Z.z. v aktuálnom znení je nájomné stanovené vo výške najmenej 1 % ceny pôdy. Za 1 ha a rok nájmu ornej pôdy to predstavuje 29,50 €. Niektorí farmári poskytujú krmne obilie – naturálnu odplatu. Cena krmnej pšenice osciluje okolo 13 € za metrák. Z toho je zrejme, že za 1 ha by malo byť nájomné aspoň 2 q. Nájomná zmluva v zmysle zákona musí mať písomnú formu. Medzi podstatné náležitosti zmluvy patrí aj doba nájmu. Tá je najmenej 5 rokov, ak nie je uzavretá na dobu neurčitú. Dôležité je pozdrieššie nepozabudnúť na ustanovenie § 12 Zákona, rok pred koncom doby nájmu písomne vyvolať nájomcu na vrátenie a prevzatie prenajatého pozemku po skončení nájmu. V opačnom prípade zmluva sa obnovuje na určitý čas podľa ustanovenia § 8 Zákona. Nájomné nájomca platí podľa zmluvy, splatné je k 1. októbru bežného roka. Čo ak sa nájomného nadočkáme? Svojich oprávnených nárokov sa môžeme domáhať cestou príslušného súdu. Pokiaľ nájomné nie je zaplatené ani do splatnosti ďalšieho nájomného, možno od zmluvy odstúpiť. Tento inštitút pozná ustanovenie § 679 Občianskeho zákonníka (lex generalis). Neodporúčam uzatvárať nájomnú zmluvu na dlhšie obdobie, lebo objektívne a subjektívne okolnosti sa môžu meniť, účastník zmluvy by mohol prísť o možnosť reagovať na tieto zmeny.

Nezanedbateľný je prenájom pôdy na výkon práva poľovníctva. Za poľovné revíry sa platí 0,5 až 1 € za hektár. Cena pôdy sa dá znásobiť aj preklasifikáciou druhu pozemku, napríklad na stavebný pozemok. Bežne vidíme zriaďovanie priemyselných parkov na najbohatnejšej pôde (viď Nitra). Pokrytie systému možno vidieť aj stavaním fotovoltických elektrární na najlepších pôdach (viď Čierne). To zavaňa ekobiznisom.

Cez kataster mesta Hanušovce má viesť rýchlostná cesta R 4, ak nepovedie cez Chmeľov. Vykupovanie pozemkov pod plánovanú cestu taktiež znásobí cenu. S pôdou je úzko spätá voda, bez ktorej život nie je možný. V neposlednom rade vieme, že v niektorých krajinách sa viac cení voda ako ropa. Môže sa stať, že voda sa bude ce-

Požičiavanie zdravotníckych pomôcok

Mestský úrad Hanušovce nad Topľou oznamuje, že v zmysle Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách § 47 rozširuje ponuku služieb o požičiavanie pomôcok. Požičiavanie pomôcok je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím a fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom odkázaným na pomôcku. Ak má fyzická osoba záujem o poskytovanie sociálnej služby, je povinná podať písomnú žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby. Poskytovateľ sociálnej služby poskytuje sociálnu službu na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. Zmluva o poskytovaní sociálnej služby musí byť uzatvorená spôsobom, ktorý je pre prijímateľa sociálnej služby zrozumiteľný v zmysle Zákona o sociálnych službách a Občianskeho zákonníka. Cena za zapožičiavanie pomôcky je za každý začatý mesiac.

Výška úhrady za používanie:

- a) Zapožičiavanie mechanickej polohovacej postele, cena 5 Eur/mesiac;
- b) Zapožičiavanie elektrickej polohovacej postele, cena 25 Eur/mesiac;
- c) Zapožičiavanie mechanického invalidného vozíka, cena 5 Eur/mesiac;
- d) Zapožičiavanie polohovacieho invalidného vozíka, cena 10 Eur/mesiac;
- e) Zapožičiavanie štvorkolky, cena 5 Eur/mesiac;
- f) Zapožičiavanie chodítka s kolieskom, cena 5 Eur/mesiac;
- g) Zapožičiavanie štvorkolky s predlaktkovými opierkami, cena 5 Eur/mesiac;
- h) Zapožičiavanie drevenej barly, cena 1 Eur/mesiac;
- i) Zapožičiavanie francúzskej barly, cena 1 Eur/mesiac;
- j) Zapožičiavanie toaletnej stoličky, cena 5 Eur/mesiac;
- k) Zapožičiavanie antidekubitného matracu, cena 15 Eur/mesiac;
- l) Zapožičiavanie polohovacieho masážneho kresla, cena 30 Eur/mesiac;
- m) Zapožičiavanie elektrického zdvihaka, cena 15 Eur/mesiac.

Zapožičiavanie pomôcok je možné aj klientom z okolitých obcí prepravou v uzavretej dodávke na náklady žiadateľa.

PhDr. Ján Dunda

pokračovanie zo strany 12 ►

niť viac aj u nás. Ak si spočítame, že za rok spadne na 1 ha minimálne 400 mm zrážok, to je 4000 m³. Cena tejto vody vyjadrená v terajších cenách predstavuje 5-6 tisíc Eur. To by už bol biznis. Táto poznámka dnes vyznieva skôr sarkastický. Voda a zeleň sú nám v súčasnosti pomerne ľahostajné. Sme svedkami betónovania a asfaltovania potokov, dvorov, parkov, veľkých priestranstiev a v neposlednom rade aj cintorínov, ktoré by mali mať ráz parkov ako rajske záhrady.

Spevňovať parkovacie a iné plochy je možné aj vegetačnými (zatravnňovacími) dlaž-

dicami. Tieto umožňujú mimo spevnenia zachytávať, prepúšťať vodu a tiež umožniť život časti vegetácie. Zachytávaním vody

a tvorbou zelených plôch zlepšujeme životné prostredie, zeleň čistí vzduch a obohacuje ho o kyslík. Pôda sa nedá vyrobiť ani rozmnožiť, je proste nenahraditeľná. Odkazom našich predkov nám rezonuje aj známa báseň Andreja Krasku „Otcova roľa“. Nevzdávajme sa svojej vzácnnej pôdy, ale zachovajme ju pre svojich potomkov, budú nám za to vďační a možno aj hrdí. Pôda je kapitál, ktorý sa časom zhodnotí. Investovanie do pôdy patrí k najlepším investíciám, hneď vedľa zlata, platiny, drahokamov, umeleckých diel alebo cenných papierov.

JUDr. Milan Vojtko,
predseda pozemkového spoločenstva

Materská škola

Národný projekt Škola otvorená všetkým

Materská škola v Hanušovciach nad Topľou je zapojená v NP ŠOV od marca 2017. Projekt bude trvať do júna 2018. Národný projekt Škola otvorená všetkým (ŠOV) sa realizuje vďaka podpore Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. Národný projekt implementuje Metodicko-pedagogické centrum (MPC), organizácia priamo riadená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Vďaka tomuto projektu získala MŠ finančnú dotáciu na nákup hračiek, čistiacich potrieb a výtvarných pomôcok pre všetky deti MŠ.

Prínosom projektu je podpora inkluzívneho vzdelávania, skvalitnenie profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov, zabezpečenie rovnakého prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšenie kompetencie detí.

mpc

METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ
PROGRAM
ĽUDSKÉ
ZDROJE

Kinderiáda 2017

Materská škola aj tohto roku usporiadala pre deti predškolského veku olympijský deň pod názvom Kinderiáda 2016. Deti z tried Včielky a Lienky mali možnosť zmerať svoje sily v troch disciplínach, a to skok do diaľky, beh a hod. Kinderiády sa zúčastnil aj prednosta mesta Ing. Miroslav Benča, ktorý za slávnostného vyhodnotenia odovzdal ocenenia a medaily deťom.

Deň a noc so Snehulienkou a trpaslíkmi

„AKO PREDŠKOLÁCI SVOJU ODVAHU SKÚŠALI.....“

Posledný júnový týždeň sa svet predškolákov z našej škôlky zmenil na rozprávkový deň, ale aj noc. Ráno sa vybrali na výlet, v lanovom centre v Prešove hľadali poklad a zdolávali náročné prekážky, popoludní mali trpasličí snem s hrami a v noci prekonávali strach z tmy v bani, kde hľadali

ďalšie poklady trpaslíkov. Ráno všetky deti úspešne oslávili svoju odvahu sladkou tortovou odmenou.

Rozlúčka s predškolákmi

Aj tohto roku sa naši budúci školáci zúčastnili slávnostného odovzdávania osvedčení a rozlúčili sa s učiteľkami, kuchárkami,

upratovačkami, ale aj kamarátmi zo škôlky. Držíme im palce, nech sa im v škole darí.

Text a foto:

PaedDr. Silvia Hrehová, riaditeľka MŠ

Celoslovenský školský pohár McDonald's Cup

Školský pohár McDonald's Cup má svojho víťaza - ZŠ zo Žiliny. Naša škola ZŠ Hanušovce nad Topľou však reprezentovala náš Prešovský kraj v dňoch 12. – 13. júna 2017 a umiestnili sme sa celkovo na 8. mieste na Slovensku z vyše 950 škôl. V prvom zápase turnaja sme v polovici 2. polčasu remizovali so Sencom 2:2; trafili sme brvno, tyč, naše šance vychytil senecký brankár. V závere sme inkasovali 2 góly a prehrali sme (Senec nakoniec prehral až vo finále so Žilinou). Po 5 vyhratých zápasoch v okrese a ďalších 5 vyhratých zápasoch v kraji sme dostali odrazu facku...a odišli sme hlavne psychicky.. Boli aj slzy, a tak sme sa do konca turnaja už nenaštartovali. ALE NEVADÍ, je to šport, no musíme sa naučiť aj prehrávať - spadnúť na nos - poučiť sa z toho a znova sa v tréningu zahryznúť do tvrdej práce - iba talent nestačí. Ja som hrdý na to, čo títo žiaci dokázali!!! Ďakujem hráčom za výkon. Ďakujem rodičom za to, že ich priviedli k športu. Ďakujem chlapcom- trénerom z CFT za ich prácu mimo školy. Ďakujem organizátorovi McDonald's Cup a Slovenskému futbalovému zväzu. Bol to najkrajší a najlepší turnaj za mojich 25 športových rokov. A odmena: nádherný futbalový turnaj spojený s autogramiádou Pána Futbalistu Mareka Hamšíka. A že sa na ihrisku objavili aj jeho manželka a jeho synovia, to nepotrebuje komentár!!!

Text a foto: Mgr. Pavol Minár

Čo nového v základnej škole?

V školskom roku 2017/18 nastúpilo do Základnej školy, Štúrova 341 v Hanušovciach nad Topľou 574 žiakov, čo je o 18 viac ako v minulom školskom roku. V súčasnosti má škola na I. stupni 13 tried, oproti minulému roku pribudli 13 žiakov nultého ročníka. Do prvého ročníka nastúpilo 57 žiakov. Na II. stupni je 14 tried. V deviatom ročníku ukončí vzdelávanie 49 žiakov.

V škole pracuje 42 pedagogických a 16 nepedagogických zamestnancov. Náboženstvo vyučuje 6 duchovných.

Aj tento rok si môžu žiaci rozvíjať svoje záľuby v 28 záujmových krúžkoch.

V troch oddeleniach školského klubu je prihlásených 90 žiakov 0 -5. ročníka.

Od septembra naďalej prenajímame tri triedy ZUŠ v Hanušovciach, ktorá zápasí s nedostatkom priestorov.

Do nového školského roka žiakom želim pevné zdravie, elán do učenia a samé výborné známky. Deviatikom prajem, aby si vybrali takú strednú školu, ktorá im zabezpečí povolanie na celý život. Všetkým pedagogickým aj prevádzkovým zamestnancom prajem veľa síl pri zabezpečovaní výchovno-vzdelávacieho procesu.

Mgr. Miroslav Petrov, riaditeľ ZŠ

Minifutbal žiakov a žiačok pre 1. stupeň ZŠ Do súťaže sa prihlásilo až 936 škôl na Slovensku

Konečné 8. miesto: ZŠ Hanušovce nad T. OKRESNÉ KOLO: 15.5.2017 Areál ZŠ Lúčna, Vranov nad Topľou

1. ZŠ Štúrova 341 Hanušovce - 5 víťazstiev 0 remíz, 0 prehier
2. ZŠ Čaklov; 3. ZŠ Školská Sačurov; 4. ZŠ Školská Sečovská Polianka.

KRAJSKÉ KOLO - Prešovský samosprávny kraj 16.5.2017, Športový areál Sabinov
ZŠ Štúrova Spišská Stará Ves – ZŠ Hanušovce 5:6

ZŠ Hanušovce - CZŠ sv. Petra a Pavla Hrnčiar斯卡 Stropkov 8:3

ZŠ s MŠ Dlhé nad Cirochou - ZŠ Hanušovce 1:4
ZŠ Komenského Lipany - ZŠ Hanušovce 0:2
ZŠ Hanušovce - ZŠ s MŠ Fraňa Kráľa Poprad 4:0

Najlepšia hráčka turnaja: Melánia Glodová z Hanušoviec nad Topľou - 15 gólov

Poradie: 1. ZŠ Štúrova Hanušovce nad Topľou - 5 víťazstiev, 0 remíz, 0 prehier
2. ZŠ Komenského Lipany; 3. ZŠ a MŠ Fraňa Kráľa Poprad; 4. ZŠ a MŠ Dlhé nad Cirochou; 5. ZŠ Májové námestie Prešov; 6. ZŠ Komenského Svidník; 7. ZŠ a MŠ Školská Ľubotín; 8. ZŠ Štúrova Spišská Stará Ves; 9. ZŠ Jána Francisciho Levoča; 10. Cirkevná ZŠ sv. Petra a Pavla

Hrnčiar斯卡 Stropkov; 11. ZŠ SNP Humenné. ZŠ Wolkerova Bardejov – bez poradia.

FINÁLOVÉ KOLO SLOVENSKO

12. a 13. 6.2017 Národné tréningové centrum Poprad

Zápasy v A a B skupine: Senec - Hanušovce 4:2; Trnava – Trenčín 4:2; Banská Bystrica - Rožňava 8:3; Žilina – Šaľa 5:1; Hanušovce – Trnava 2:8; Senec – Trenčín 7:2; Rožňava – Žilina 2:7; Banská Bystrica – Šaľa 8:4; Trnava – Senec 4:1; Trenčín – Hanušovce 4:0; Žilina – Banská Bystrica 2:2; Šaľa – Rožňava 3:3. Zápasy o postup do sk. 1. až 4. alebo 5. až 8. miesto Trenčín – Rožňava 7:3; Hanušovce – Šaľa 4:5; Trnava – Žilina 6:11; Senec - Banská Bystrica 5:1.

Finále: Žilina – Senec 8:3; o 3. miesto: Trnava – B. Bystrica 4:2; o 5. miesto: Trenčín – Šaľa 10:5; o 7. miesto: Rožňava – Hanušovce 4:4; na penalty 3:1.

Individuálne ocenenia – najlepší hráč: Nathan Udvaroš (Šaľa), najlepšia hráčka: Nela Lopušánová (Žilina), najlepší brankár: Boris Halada (Senec), najlepší strelec: Denis Adamkovič (Trnava).

Výsledková listina 44. ročníka Memoriálu mjr. Kukorelliho v šk. roku 2016/2017

dievčatá		Meno výhercu	ZŠ
ročník	cena		
1-2 roč.	I. miesto	Sára Zuzana Vargová	ZŠ Hanušovce nad Topľou
	II. miesto	Liliana Jurková	ZŠ Pavlovce
	III. miesto	Karolína Antušová	ZŠ Hanušovce nad Topľou
3-4 roč.	I. miesto	Melánia Glodová	ZŠ Hanušovce nad Topľou
	II. miesto	Terpáková Alexandra	ZŠ Hermanovce
	III. miesto	Adela Sotáková	ZŠ Bystré
Mladšie žiačky	I. miesto	Kristína Čabalová	ZŠ Hanušovce nad Topľou
5-6 roč	II. miesto	Tatiana Jurková	ZŠ Hanušovce nad Topľou
	III. miesto	Sára Myšíková	ZŠ Hanušovce nad Topľou
Staršie žiačky	I. miesto	Diana Terpáková	ZŠ Bystré
7-8 roč.	II. miesto	Soňa Kmecová	ZŠ Bystré
	III. miesto	Eva Kriváková	ZŠ Bystré
Mladšie dorastanky	I. miesto	Mariana Blanáriková	ZŠ Hanušovce nad Topľou
9 roč.	II. miesto	Ema Ferková	ZŠ Hanušovce nad Topľou
	III. miesto	Alžbeta Konečná	ZŠ Hanušovce nad Topľou

Výsledková listina 44. ročníka Memoriálu mjr. Kukorelliho v šk. roku 2016/2017

chlapci		Meno výhercu	ZŠ
ročník	cena		
1-2 roč.	I. miesto	Matiáš Maga	ZŠ Hanušovce nad Topľou
	II. miesto	Pavol Kovalčík	ZŠ Hanušovce nad Topľou
	III. miesto	Samuel Jankuv	ZŠ Matiaška
3-4 roč.	I. miesto	Patrik Butala	ZŠ Pavlovce
	II. miesto	Tomáš Pohlod	ZŠ Hanušovce nad Topľou
	III. miesto	Adrián Chobor	ZŠ Pavlovce
Mladší žiaci	I. miesto	Samuel Balog	ZŠ Hanušovce nad Topľou
5-6 roč.	II. miesto	Jaroslav Horvát	ZŠ Hanušovce nad Topľou
	III. miesto	Rastislav Kľučár	ZŠ Hanušovce nad Topľou
Starší žiaci	I. miesto	Ján Jurko	ZŠ Bystré
7-8 roč.	II. miesto	Šimon Rozkoš	ZŠ Bystré
	III. miesto	Ján Vefčko	ZŠ Hanušovce nad Topľou
9. roč.	I. miesto	Kristián Václavek	EKG Prešov
	II. miesto	Viktor Puľo	SOŠ Giraltovec
	III. miesto	Tomáš Sabol	GK 2 Prešov

Spracoval Mgr. Pavol Minár

Spojená škola

Kukorelliho 552, Hanušovce nad Topľou

Jesenné dni priniesli aj do Spojenej školy začiatok nového školského roka. Prázdniny ubehli rýchlo, a tak 4.9.2017 zasadlo do lavíc našej školy 98 žiakov. Tohto školského roku si budeme pripomínať 40. výročie založenia vtedy Osobitnej školy. Za ten čas prešlo jej bránami mnoho žiakov. V súčasnosti sa vzdelávajú žiaci v základnej, praktickej a od minulého školského roku aj v materskej škole. Špeciálna materská škola ako integrovaná zložka spojenej školy je určená pre deti choré a zdravotne oslabené, ktoré sa z dôvodu svojho zdravotného znevýhodnenia nemôžu s úspechom vzdelávať s ostatnými deťmi rovnakého veku v bežnej materskej škole. Obraciame sa preto na širokú verejnosť a ponúkame rodičom, ktorí potrebujú odbornú pomoc, individuálny prístup, usmernenie na podporu a skvalitňovanie schopností svojich detí, že sa môžu na nás obrátiť.

Začiatok školského roka je úspešne za nami a my sa už tešíme na rôzne podujatia. Takou prvou zaujímavou aktivitou už bolo stretnutie s vedúcim oddelenia Úradu splnomocnenca vlády pre rómske menšiny PhDr. Stanislavom Vospalekom, MBA. O ďalších aktivitách Spojenej školy sa môžete dočítať na webovej stránke školy (www.szshanusovce.edupage.sk).

Mgr. Ľubomír Mitráš, riaditeľ školy

Foto: autor

Z nášho „zuškárskeho“ života

Iba nedávno sme prežívali hektiku končiaceho sa školského roka, ktorá však v sebe niesla aj radostné očakávanie blížiacich sa dní zaslúžených prázdnin, dovolení, dní plných slnka a sladkého oddychu. Po období systematickej práce a získavania nových vedomostí a zručností, po období rozvíjania vlastných tvorivých možností nastal čas obzrieť sa späť, hodnotiť, pochváliť a oceniť snaženie žiakov i pedagógov školy, ale aj zamýšľať sa nad riešením nedostatkov a problémov.

Uplynulý školský rok bol rušný, bohatý na vystúpenia, súťaže, kultúrne podujatia, workshopy, výstavy, koncerty. Tieto aktivity sú výsledkom našej uvedomelej a systematickej práce na poli výchovno-vzdelávacej činnosti pedagógov so žiakmi. Našou snahou je pootvoriť dvierka poznania hudobného, výtvarného a tanečného umenia našim zvercom. Človek umením vyjadruje svoj hodnotový postoj k svetu, ľuďom aj k sebe samému, naplňuje a uspokojuje potrebu krásna, citovosti, obrazotvornosti aj hravosti.

Stalo sa už tradíciou, že koncom mája pripravujeme hudobnú rozprávku pre deti materských a základných škôl, pre rodičov a verejnosť. Je to organizačne aj finančne najnáročnejšia akcia školského roka, no obľúbená a potrebná pre získavanie nových skúseností v umeleckej praxi našich žiakov. Na tvorbe inštrumentálnej kompozičnej rozprávky sú zainteresovaní žiaci a učitelia od výberu námety po samotnú realizáciu. Náš posledný projekt sme spracovali na motívy rozprávky Pavla Dobšinského *Koza odratá a jež*. Tento príbeh o zvieratkách je u žiakov obľúbený a vhodný na dramatizáciu. Poskytol nám bohatstvo materiálu vhodného na inštrumentálne spracovanie v komornom aj ľudovom orchestri, sólové a zborové spevy charakterizujúce jednotlivé postavy, predmety a okolnosti deja. Scénické dotvorenie rozprávky zabezpečili žiaci výtvarného odboru svojimi priestorovými prácami vytváranými rôznymi výtvarnými technikami. Pestrými tanečnými choreografiami obohatili predsta-

venie žiaci tanečného odboru. Ako to v rozprávkach býva, aj tá naša končí šťastne, kde dobro víťazí nad zlom. V jej závere spievajú, hrajú a tancujú všetci účinkujúci a to prináša radosť zo spoločne realizovaného diela.

No neboli by sme to my učitelia a riaditelia škôl, keby sme už v závere končiaceho sa školského roka neplánovali a nerobili si starosti o ten nový. V školskom roku 2017/2018 sme privítali v Základnej umeleckej škole Hanušovce nad Topľou 374 žiakov v troch odboroch. V hudobnom odbore

máme 200 žiakov, ktorých hlavným predmetom je hra na klavíri, hra na akordeóne, hra na husliach, hra na gitare, hra na zobcovej

a priečnej flaute, hra na cimbale, či spev. Svoje výtvarné nadanie rozvíja 91 žiakov v predmetoch kresba, maľba, dekoratívne činnosti, grafika a iné výtvarné techniky. V tanečnom odbore máme 83 žiakov, ktorí svoje pohybové danosti zdokonaľujú v tanečnej príprave, v klasickom a ľudovom tanci a v rôznych kreatívnych tanečných choreografiách.

Činnosť ZUŠ v 2. polroku šk. roku 2016/2017 nad rámec vyučovania bola pestrá a bohatá:

FEBRUÁR 2017

- triedne aktivity s koncertom žiakov
- výchovné koncerty pre MŠ „Poznávame hudobné nástroje a ich zvuk“

MAREC 2017

- presťahovanie klavíra krídla do Šošovského kaštieľa, ladenie
- jarný koncert žiakov ZUŠ
- slávnostné zasadnutie Pedagogickej rady ZUŠ ku Dňu učiteľov

APRÍL 2017

- hudobný program na Kvetnú nedeľu v múzeu

MÁJ 2017

- výtvarné dielne pre žiakov MŠ a ŠK
- návšteva DJZ v Prešove na muzikálovom predstavení „Jana z Arku“
- realizácia hudobno-dramatického programu „Cesta do rozprávky...“
- účasť na súťažiach priebežne počas celého polroka

JÚN 2017

- koncert a výstava prác absolventov prvej časti prvého stupňa základného štúdia
- koncert, výstava a vyradenie absolventov druhej časti prvého stupňa základného štúdia
- výberové konanie na pozíciu riaditeľa ZUŠ Hanušovce nad Topľou.

JÚL 2017

- menovanie Ľudmily Kreheľovej, DiS. art. za riaditeľku ZUŠ
- rekonštrukčné práce v budove školy

Verím, že aj tento školský rok bude prínosom pre našich žiakov i kultúrnu verejnosť v meste Hanušovce nad Topľou a prinesie veľa radosti s dobre a odborne vykonávanou prácou.

*Ľudmila Kreheľová, DiS. art.,
riaditeľka školy, foto: autor*

Pekné podujatia v Malom kaštieli

V Malom kaštieli, kde má sídlo Mestské kultúrne stredisko mesta Hanušovce nad Topľou a knižnica, sme privítali spisovateľku pre deti a mládež Gabrielu Futovú a ilustrátora Miroslava Regitku. Podujatie pripravila naša knižnica. Hostí sme získali cez Hornozemplínsku knižnicu vo Vranove nad Topľou, jej riaditeľku Mgr. Emíliu Antolíkovú sme radi privítali na našej besede.

Knižnica a priestory Malej koncertnej sály sa zaplnili žiakmi tunajšej základnej školy. Záujem bol veľmi veľký, zúčastnení žiaci, čitatelia mali na pani spisovateľku veľa zaujímavých otázok. Úspešné knihy *Brata musíš poslúchať*, *Lepší otec v hrsti*, *Lebo musíš*, štyri kosti pre Filipa a iné, ktoré pripravila naša knižnica, máme na pamiatku od hostí aj podpísané. Pri autogramiáde žiaci obdarovali hostí vlastnoručne vyrobenými darčekom a sladká odmena bola pripravená pre všetkých zúčastnených. Pán ilustrátor namaľoval do kroniky knižnice krásne umelecké dielo a porozprával o svojej tvorbe. Poďakovanie všetkým vyjadrila organizátorka besedy riaditeľka MsKS Bc. Ľubica Tomková.

Z ďalších podujatí mestského kultúrneho strediska vymenujem aspoň niektoré: stretnutia generácií a ZO Slovenského zväzu zdravotne postihnutých, ZO Slovenského Červeného kríža, klientov domova Slniečny dom. Spolupráca so ZO Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov pri slávnostiach pietneho aktu kladenia vencov k pamätníku SNP, oslobodenia mesta a oslobodenia spod fašistickej okupácie, besedy a čítanie z kroník o protifašistickom odboji. V Malom kaštieli si radi zaspomínajú na mladé roky aj pri stretnutiach spolužiakov zo základnej školy, ostatné bolo stretnutie po 62 rokoch. Odborné porady a školenia riaditeľov škôl, stretnutie knihovníkov a iné. Priestory kaštieľa sú veľmi pekné a pretrvávajúci záujem je aj o svadobné fotografovanie.

Bc. Ľubica Tomková, riaditeľka MsKS

Foto: Marek Pohlod, Ing. Ľubomír Tomko

Priestory Malého kaštieľa sú oživené aj výstavami a koncertmi, ktoré mestské kultúrne stredisko uskutočňuje so základnou umeleckou školou.

Ocenenie za vzornú reprezentáciu mesta

Dňa 29. júna 2017 sa v koncertnej sále Malého kaštieľa konalo slávnostné oceňovanie žiakov, ktorí sa umiestnili na jednom z prvých troch miest v okresných, krajských a celoslovenských kolách.

Ocenenie vecným darom z rúk prednostu mesta Hanušovce nad Topľou Ing. Miroslava Benču za dosiahnuté výsledky a vzornú reprezentáciu mesta na olympiádach, v predmetových, technicko-praktic-

kých, literárnych, hudobných, výtvarných i športových súťažiach si prevzalo 55 žiakov základnej školy, 7 žiakov ZUŠ a 1 dieťa MŠ.

Za prípravu a vedenie žiakov bolo pamätným listom ocenených 17 pedagógov. Pri tejto príležitosti bol udelený aj ďakovný list primátora mesta za dlhoročnú pedagogickú prácu Mgr. Alžbete Kozubaľovej, ktorá ukončila svoje pôsobenie v ZŠ.

Veríme, že toto ocenenie bude povzbudením do ďalších aktivít a tvorivej činnosti aj v školskom roku 2017/2018.

Text a foto: Mgr. Ľubica Vargová

Vo večerných hodinách vždy posledný štvrtok v mesiaci aj stretnutiami mládeže – klub Paradise „Večery vo veži“.

... do knižnice chodíme už od najmenších rokov, ... ale najprv sa posilníme a potom budeme pozerat knihy ... mamka Mgr. K. Kolesárová a synovia.

... a stretávanie sa s poéziou a prózou s členkami a priaznivcami literárneho klubu Haliklub – „Čaj o piatej,“ raz za mesiac, pozývame vás ...

Slávnosť 31. júla 2017

MESTO HANUŠOVCE NAD TOPĽOU, MESTSKÝ ÚRAD, MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU vyjadrili poďakovanie a ocenenie MUDr. Stanislavovi UNGRÁDYMU za dlhoročnú lekársku prax lekára gynekológa vykonávanú v meste Hanušovce nad Topľou od 1. mája 1979 do 31. júla 2017 a Jarmile PAGURKOVEJ za dlhoročnú prax sestričky v ambulancii lekára gynekológa vykonávanú v meste Hanušovce nad Topľou od 1. marca 1973 do 31. júla 2017.

Ďakovný list a ocenenie odovzdali prednosta mestského úradu Ing. Miroslav Benča a riaditeľka mestského kultúrneho strediska Bc. Ľubica Tomková. Tlmočili pozdrav a ocenenie ich práce aj od primátora mesta Štefana Straku a všetkých občanov nielen Hanušoviec nad Topľou, ale aj okolia.

K poďakovaniu a dlhoročným spomienkam sa pripojili aj ich kolegovia, ktorí sa slávnosti zúčastnili.

Ďakujeme a do ďalších rokov prajeme dobré zdravie, úsmev a pohodu.

Text a foto: Bc. Ľubica Tomková

Zlatá confirmácia

V nedeľu 17. septembra 2017 sa uskutočnilo v Malom kaštieli podujatie, ktoré sa nieslo pod názvom Zlatá confirmácia. Spolu 32 prítomných zlatých konfirmandov sa v túto slávnostnú chvíľu stretli s ev. a. v. farárom Mgr. Martinom Škarupom a ev. a. v. farárkou Mgr. Evou Škarupovou Lašákovou,

aby si pripomenuli deň, keď pristúpili k večeri Pánovej po prvý krát.

Stretnutie oživilo spomienky na vzácne chvíle pred 50 rokmi. Veď ich mladosť, to je i čas confirmácie, od ktorej uplynulo už polstoročie a za taký čas ľudského života sa dá veľa vykonať, ale aj veľa zmeškať. Všetci prítomní však v tento slávnostný deň predovšetkým ďakovali Bohu, že sa tejto vzácnej chvíľe mohli dožiť.

Bc. Ľubica Tomková

Mestské knižnice – kam kráčate?

Celoslovenský seminár 15. 6. 2017
v Krajskej knižnici v Žiline

V programe bol zaradený aj príspevok: Bc. Ľubica Tomková, Hanušovce nad Topľou - *Knižnica v kaštieli*. Na seminári mali účasť:

- zástupcovia samosprávy, zástupcovia za ZMOS,
- zástupcovia za Slovenskú národnú knižnicu Martin,
- riaditelia mestských knižníc Slovenska
- a iní pozvaní hostia, aj zo zahraničia.

Hlavnou témou bolo súčasné postavenie knižníc. Významní hostia za knižnicu Hlavného mesta Prahy uviedli príspevok o stave knižníc v Čechách pod titulom „Štát, kde sa nestavajú knižnice“.

Za ZMOS jeho výkonný podpredseda Ing. Milan Muška v príhovore zdôraznil, že je potrebné problematiku riešiť na úrovni ministerstva kultúry aj verejnej správy. Na pozícii výkonného podpredsedu zodpovedá za oblasť regionálneho rozvoja, informatiky a štatistiky, zahraničných vzťahov, vzdelávania samosprávy a projektovej činnosti ZMOS. Zastáva názor, že knižnice by sa mali stať neoddeliteľnou súčasťou vzdelávania detí, mládeže aj dospelých a taktiež zmysluplného využívania voľného času. Poďakoval všetkým, ktorí to majú na pamäti a svojou prácou k tomu prispievajú.

Za knižnicu v Hanušovciach nad Topľou predniesla prezentáciu riaditeľka MsKS so sídlom v Malom kaštieli Bc. Ľubica Tomková. Príspevok bol podnetný nielen podujatiami v kaštieli, ale aj v tom, že do priestorov rekonštruovanej budovy bola umiestnená knižnica, čo bolo zámerom už v projekte a aj takto sa prejavila dobrá spolupráca knižnice a samosprávy.

*Bc. Ľubica Tomková, knižnica
riaditeľka MsKS*

S prípravou programu sme začali ešte v minulom roku, ale jeho reálne kontúry sa začali formovať až tohtoročnej jari. Bol vytvorený tím ľudí, ktorý sa snažil splniť všetky zverené úlohy a dotiahnuť všetky maličkosti potrebné k dosiahnutiu úspešného cieľa, premiérového vystúpenia pod názvom „Z Pitrovec do Hanušovce a ...“ S týmto programom sme sa našim divákom predstavili v júli tohto roku.

No v roku 2017 sme sa nevenovali len premiérovému vystúpeniu. Tak ako po minulé roky, aj tento rok sme sa zúčastnili mnohých vystúpení.

S novým plesovým programom sme sa predstavili na školskom plese Základnej školy v Hanušovciach, na žiackom plese ZŠ Hanušovce a tiež na Poľovníckom plese v Petrovciach. Bolo to trochu iné - moderne podané - predstavenie ľudového tanca a spevu.

V Prešove sme naše mesto Hanušovce nad Topľou reprezentovali na podujatí „Fašiangy“, kde chlapci z nášho súboru boli poverení stvárnením masky koňa, ktorý je symbolom krajského mesta Prešov. Ostatní členovia súboru oblečení do rôznych typicky fašiangových masiek si vo fašiangovom sprievode mestom zaspievali a pred mestským úradom zavinšovali pani primátorke Turčanovej. Vo večernom programe na námestí sme sa predstavili Zámutovským čardášom, verbunkom a spevom.

V marci tohto roku sme pripravili program pri príležitosti MDŽ a potešili ním mamičky v obci Chmeľov. V tejto obci náš FS Oblík vedie Školu tanca pre deti a v spolupráci s FS sme spríjemnili jedno slávnostné popoludnie tamojším mamičkám. Ďalšiu Školu tanca vedie FS Oblík aj v obci Petrovce. Deti od 6-tich rokov učíme, čo pre nás folklór a ľudové tradície znamenajú. Takto vychovávame a vedíme deti k láske k nášmu jedinečnému folklórnemu dedičstvu.

S deťmi z obidvoch našich škôl tanca sme sa v máji, na pozvanie obce Petrovce, zúčastnili krásnej akcie „Stavanie mája“. Bolo to veľmi milé pripomenúť si, ako sa to kedysi robilo, keďže tradícia stavania májov sa pomaličky vytrácala z nášho života. Mnoho z detí to videlo prvýkrát, no veríme, že z tejto akcie vznikne každoročná tradícia.

V posledných májových dňoch, keď už finišovali prípravy na naše premiérové vystúpenie, sme si vyskúšali reakcie publika na tento program predpremiérovým vystúpením v Petrovciach. A 1. júna 2017 prišiel čas premiéry. S pripraveným galaprogramom „Z Pitrovec do Hanušovce a ...“ sme sa predstavili divákovi na domácej pôde počas štyroch dní.

FOLKLÓRNY SÚBOR OBLÍK JUBILUJE

**„Taňec ňe robota, aľe chto
ňezna, ta psota.“**

A veruže. Je to pravda.

Týmto výrokom sa prihovám Vám, čitateľom a všetkým fanúšikom nášho domáceho hanušovského Folklórného súboru Oblík.

My, ako folklórny súbor, máme za sebou náročný rok. Rok, v ktorom sme tancovali a trénovali, trénovali a tancovali, aby sme sa tancovať naučili a nemali psotu.

Tento rok sa niesol v znamení priprav a realizácii nášho programu pri príležitosti 50. výročia založenia FS Oblík. Venovali sme tomu veľa energie a stálo nás to mnoho hodín strávených na tréningoch, aby sme sa naučili nové tance, nové choreografie a nové piesne.

Programom „Z Pitrovec do Hanušovce a ...“, tak ako aj na všetkých ostatných vystúpeniach, nás hudobne sprevádzala ľudová hudba pod vedením primáša Františka Pavúka. Spoluprácu s ĽH Františka Pavúka sme začali v roku 2016 a odvtedy ĽH FP a FS Oblík tvoria nerozlučnú dvojicu.

Po hlavnom premiérovom vystúpení 2. júna 2017 sa pre pozvaných hostí a členov FS konala slávnostná recepcia v priestoroch Malého kaštieľa. Za prípravu a podporu chceme vysloviť poďakovanie Bc. Ľubici Tomkovej, riaditeľke kultúrneho strediska v Hanušovciach nad Topľou.

Po náročných, ale krásnych a na zážitky bohatých dňoch, sme si vydýchli iba na chvíľu. Už v polovici júna sme svojím programom prispeli k oslavám krstu nového CD ženskej speváckej skupiny Skrabčanka, zúčastnili sme sa na Kapušianskych folklórnych dňoch a tiež na akcii FarFest v Prešove. Takýmto tempom sme pokračovali aj počas prázdnin. Hneď v prvý prázdninový týždeň sme účinkovali

v Ľuboticiach na oslavách sviatku sv. Cyrila a Metoda a v Hermanovciach na oslavách Dni obce.

V tomto roku dostal FS Oblík pozvanie z belgického mesta Hoogstraten zúčastniť sa Medzinárodného folklórného festivalu. Festival sa konal v dňoch 27. – 30. júla 2017. Zišli sa tam folklórne skupiny z piatich štátov: USA, Paraguaya, Litvy, Brazílie a my - Oblíkari. Na programe participoval aj domáci súbor Gelmelzwaaiers s ich typickým, tradičným a pre nás veľmi zaujímavým tancom s vľajkami. Na tento festival sme sa veľmi tešili. Do sveta sme sa vybrali vlakom 26. júla 2017, najprv do Prahy. Tu sme si urobili malú exkurziu a prezreli niektoré pamiatky. Z Prahy sme na druhý deň ráno odleteli do Belgicka. V belgickom meste Hoogstraten nás veľmi milo privítali a srdečne prijali. Ubytovali nás v súkromí v tamojších rodinách. Boli to veľmi zaujímavé a veselé chvíle. Každý si odtiaľ odniesol iné, vlastné zážitky, keďže sme sa všetci roztrúsili po meste do hostiteľských rodín a s nimi sme trávili voľné chvíle. Na prípravy pred vystúpeniami sme sa stretávali vždy v určený čas v miestnej škole Rabboeni schol. V tejto škole, v školskej aule, sa konali všetky vystúpenia a workshopy. Okrem týchto vystúpení sme navštívili aj tamojší domov dôchodcov a potešili jeho obyvateľov. Počas pobytu v Hoogstrate ne sme mali jeden deň voľný; strávili sme ho organizovaným výletom do mesta Antverpy. V nedeľu, teda v posledný deň festivalu, dostali zástupcovia súborov pozvanie od starostu mesta Hoogstraten na slávnostnú recepciu. Recepcia sa konala na radnici, kde sme odovzdali, ale aj dostali upomienkové dary. Počas recepcie sa ostatní členovia súborov v spoločnom sprievode predviedli obyvateľom mesta. Festival vyvrcholil záverečným programom pred radnicou, na námestí v centre Hoogstraten. Z reakcií publika na naše vystúpenia usudzujeme, že slovenský folklór sa divákovi páčil aj za hranicami našej republiky. Môžeme s istotou povedať, že sme naše Slovensko, náš región a mesto Hanušovce nad Topľou reprezentovali veľmi dobre.

Po návrate z Belgicka sme hneď začali chystať program a vystúpenie na 45. mierové slávnosti pod Lysou, ktoré sa každoročne konajú v Petrovciach. Spolu s nami na javisku vystúpila domáca ženská spevácka skupina Herlica, hosťami programu boli Ján Ambróz a ĽH Borievka, ĽH Štefana Cinu a FS Stropkovčan. Počasie nám prišlo, divákovi sa program páčil, a tak môžeme povedať, že režisér programu Jaroslav Mucha opäť ukázal svoj kumšt, ako správne vybrať účinkujúcich a tento ročník mierových slávností bol ďalší z veľmi pekných a úspešných tohtoročných podujatí.

V auguste sme sa prezentovali aj na 750. výročí prvej písomnej zmienky obce Chmeľov.

Vyvrcholením oblikárskeho kultúrneho leta bola naša účasť na 48. Hornozemplínskych folklórnych slávnostiach vo Vranove nad Topľou. Tam sme sa fanúšikom a nadšencom folklóru predstavili jednak naším programom, no tiež spoločne nacvičenými choreografiami, tancami, karičkami a spevmi. V galaprograme HZFS 2017 sme spolu s členmi folklórnych súborov Vranovčan, Bystřančan, Orgonina, Lipovec, Cifroško a Bukovina a hosťujúcim FS Jurošík z Michaloviec, vytvorili masu 250 účinkujúcich a programom „Paráda“ sme divákovi predviedli spoločné Pozdišovské karičky a čardáš z Pozdišoviec. Bola to skutočná „Paráda“!!!

V septembri sme si znovu zatancovali a zapievali na domácej pôde na XXVI. hanušovskom jarmoku a tiež na jarmoku v Starej Ľubovni – Deň národov a národností Prešovského samosprávneho kraja.

Počas celého roka sme mnohým nevestám a ich svadobným hosťom spestrili svadobnú hostinu našim programom „Čepčenie nevesty“.

V závere sa chceme poďakovať všetkým našim divákovi, fanúšikom, podporovateľom a sponzorom. Tiež Mestu Hanušovce nad Topľou, Obci Petrovce a Obci Chmeľov za ich podporu a finančnú pomoc.

Antónia Verčimáková

„Z Pitrovec do Hanušovec a ...“

Premiérový program venovaný 50. výročiu založenia Folklórneho súboru Oblík režijne a choreograficky spracoval Jaroslav Mucha, jeho súčasný vedúci.

Mojou inšpiráciou pre názov programu bol vznik súboru v neďalekej obci Petrovce, ktorý sa o rok neskôr presťahoval do mesta Hanušovce nad Topľou. Hneď v úvode programu zaznela pieseň „Dolu Pitrovcami...“ v podaní ženskej speváckej skupiny Herlica a speváckej zložky FS Oblík v zložení: Anna Ivaničová (Sabová), Daniela Janočková, Antónia Verčimáková, Júlia Janočková, Radoslava Ciesarová.

Galaprogram sa skladal z dvoch častí.

1. časť – Návraty – kde som prezentoval najlepšie tance od všetkých umeleckých vedúcich súboru od jeho vzniku. Ako prvý bol predstavený zakladateľ súboru Andrej Velčko a jeho veľmi známa Šarišská polka. Druhá umelecká vedúca bola Mgr. Helena Lipčáková a jej choreografia Chorovody a tanec krucena s čardášom „Ach, švekričko moja“. Prvý blok sme zakončili tancom tretieho umelec-

kého vedúceho Mgr. Ondreja Saba, ktorý je doposiaľ najdlhšie tancujúcim členom FS Oblík. Svoju choreografiu Večarky Ondrej Sabo bravúrne zakončil sólovým tancom so svojou tanečnou partnerkou Evkou Hudákovou (Tešínská).

Po ukončení „Návratov“ boli odovzdané upomienkové predmety a bolo vyslovené poďakovanie všetkým umeleckým vedúcim a choreografom tohto telesa, no nezabudlo sa ani na spoluzakladateľa súboru, „dzeda“ Michala Vargu „kanoňira“ In memoriam. Ocenenie si prevzal aj dlhoročný spevák Ján Šariský a dlhoročný primáš Ján Husák.

Druhú časť programu, ktorá sa niesla už pod spomínaným názvom „Z Pitrovec do Hanušovec a...“, začali deti z obce Chmeľov a Petrovce, ktoré navštevujú Školu ľudového tanca pri FS Oblík, tancami: Vareškovy, Metlový a Lažickovy.

Do predvádzaných tancov som sa snažil vniesť aj troška histórie z nášho mesta, preto som zostavil blok tancov, takzvaný: Maďarský, Cigánsky, Zemplínsky a Raslavický, kde sme sa tancami Verbung a Maďár čardáš ukázali v krásnych historických uniformách. Tieto uniformy nám zapožičal riaditeľ Divadla Jonáša Záborského v Prešove Mgr. Ján Hanzo, ktorému touto cestou v mene FS Oblík ďakujem.

Krásnym cigánskym spevom v podaní Antónie Verčimárovej za doprovodu primáša Ľudovej hudby Františka Pavúka a tanečnými kreáciami dievčat sme predviedli blok „Cigán“, ktorý sme zakončili temperamentným Cigánskym čardášom. Na chvíľku sme si „odskočili“ aj do neďalekého Zámotova, na *Višňovského verbung* a čardáš a na karičku do Parchovian. Všetko sme to zakončili spevmi

a tancami z Raslavic. Program nám krásne obohatili aj spevy v podaní Ženskej speváckej skupiny Herlica z Petroviec, ktorá je od roku 2015 súčasťou FS Oblík. No nemôžem zabudnúť na bravúrne spracovaný konferans program, ktorým nás sprevádzala Mgr. Anna Čurliková Hliboká. Jej krásna báseň: Oblík môj, Oblík ... naštartovala program presne podľa môjho očakávania a tu jej patrí veľké **ĎAKUJEM!!!!** Oslava 50-tin súboru z pohľadu režiséra a choreografa tohto súboru dopadla skvele. Čo už len na záver dodať?

PodĎakovať sa chcem všetkým členom súboru za trpezlivosť a nasadenie pri tak vzácnom jubileu nášho súboru a „kalap dolu“ pred naším mladým kolektívom. Ďakujem Mgr. Ondrejovi Sabovi, že mi dovolil po ňom prebrať žezlo vo vedení súboru a spoločne s ním sme dokázali, že Folklórny súbor OBLÍK je späť na

mieste, ktoré mu v tomto folklórnom svete patrí.

Chcem zakončiť citátom dzeda Vargu „Hrajce, špivajce, tancujce, bo ňebudz tej kratochvíli, ta prichodzi zahinuc.“

Text a foto: Jaroslav Mucha,
umelecký vedúci a choreograf FS Oblík

Folklórny súbor VARGOVČAN

Vargovčan s krstnou mamou Markou Mačoškovou

Zaslúžilá umelkyňa Marka Mačošková sa stala krstnou mamou súboru Vargovčan. Pri príležitosti 60 rokov jej profesionálneho účinkovania sa Vargovčan podieľal na jubilejných koncertoch pod názvom „Marka jubiluje“, a to v mestách Svidník, Stropkov, Prešov, Sobrance, Humenné, Gíraltove, v obciach Udavské, Vyšná Oľšava, Abrahámovce a Budimír. Ďalšie koncerty, na ktorých Vargovčan nebude chýbať, budú Michalovce, Vranov nad Topľou, Sabinov a Stará Ľubovňa do konca tohto roka.

„Sme veľmi radi, že Marka Mačošková nám odovzdáva krásu rusínskej kultúry. Stretávame sa na nácvikoch, kde nás učí výslovnosť a piesne, ktoré pretvárame do tanečnej podoby.“

Obleč svojho kamaráta

Žijeme vo vyspelej dobe – všetkého máme nadostač a ani si neuvedomujeme, že existujú medzi nami ľudia, ktorí sú v zlej finančnej situácii alebo na hranici chudoby a nemôžu si dovoliť nové oblečenie. Informačné centrum mladých v Hanušovciach nad Topľou (ICM) pravidelne organizuje zbierku šatstva, ktorú potom prerozdelená a rozdáva ľuďom, ktorí to potrebujú. Sme veľmi radi, že táto zbierka prináša aj spätnú väzbu od klientov.

Stavanie mája

F S Vargovčan v spolupráci s Informačným centrom mladých Hanušovce nad Topľou a s mestským kultúrnym strediskom pripravili podujatie „Stavanie mája“. Táto akcia si našla svojich priaznivcov, ktorí sa zúčastňujú na kultúrno-spoločenskom dianí v meste. Po privítaní riaditeľky Ľubici Tomkovej nasledoval kultúrny program, v ktorom sa predstavili folklórny súbor Vargovčan, Vargovčanik a Vargovčanček v doprovode cimbalovej hudby Dzugasovci. Sme radi, že môžeme šíriť zvyky, tradície a obyčaje našich predkov.

Nultý ročník «Det'om pre radosť»

Podakovanie patrí zasluhujúcim umelkyni Marke Mačoškovej, tanečným zložkám Vargovčanu, OZ ICM, ľudovej hudbe Dzugasovci, Herlici z Petrovci, Mestu Hanušovce nad Topľou, Andrejovi Čurlíkovi (ozvučenie), spoluorganizátorovi U HRICKA Restaurant (Stanislav Hricko), ktorý zabezpečil atrakcie pre deti, Samovi Brussovi a všetkým ľuďom dobrej vôle.

V Izraeli

Pred každým veľkým zájazdom sa folklórny súbor Vargovčan zúčastňuje na svätej omši, kde prosí o požehnanie na cestu. Tentokrát to bola cesta do Izraela. Súbor mal možnosť navštíviť, ale aj vystupovať v mestách ako Jeruzalem, Nazaret, Ramla a iné. Vystúpenia boli naplánované na každý večer. Spomedzi všetkých kolektívov Vargovčan získal ocenenie za choreografiu „V Raslavicoch na valahe“ od prezidenta festivalu, ministra kultúry, choreografov

a certifikát, ktorý otvára brány na medzinárodné festivaly s vysokou úrovňou. Súbor ďakuje za finančnú podporu mestu Hanušovce nad Topľou.

balová hudba Dzugasovci. Na tomto folklórnom večere Vargovčan spolu s delegáciou z Mestského úradu v Hanušovciach nad Topľou odovzdali prezenty našim partnerom. Týmto chce Vargovčan poďakovať starostovi a členom folklórneho súboru Bítešan, že počas pobytu vo Veľkej Bíteši sa o nás ukázkovo starali. Ďakujeme a tešíme sa na ďalšie stretnutia.

Vargovčan na cestách ...

Folklórny súbor Vargovčan reprezentuje naše mesto na rôznych festivaloch. Poďakovanie patrí primátorom, starostom a hlavne Jankovi Vookovi zo Svidníka, starostke obce Markovce PhDr. Valérii Elfkovej a Danke Liptákovej z Popradu. Súbor ste mohli zhladiť na festivaloch v mestách a obciach Svidník, Raslavice, Jamník, Humenné, Sobrance, Dolný Kubín, Bardejov, Podhorod', Rožkovany, Giraltovce, Udavské, Šarišské Bohdanovce, Horovce, Ladomírová, Kráľovce, Poruba pod Vihorlatom a iné mestá, kde sa súbor mohol predstaviť aj s koncertom „Marka jubiluje“. Zhladiť nás môžete na našej web stránke a soc. sieťach.

Text a foto: Miloš Kmec

Vargovčan na družobnej návšteve

F S Vargovčan vycestoval za našimi kamarátmi do Veľkej Bíteše, kde účinkoval na Bítešských hodách. Súbor sa predstavil s večerným programom, po ktorom nasledoval v kultúrnom dome Slovensko – Český večer pri cimbalových hudbách. V našom podaní to bola cim-

Nepoznali sme sa osobne, ale svojho času sme si naozaj veľa a často písali. Od hanby pred ním by sa musel skrýť ne jeden Slovák žijúci na Slovensku, ktorý po slovensky poriadne písať nevie. Doktor Eliáš totiž po slovensky písal gramaticky bez chýb a vety štylizoval skutočne excelentne, hoci väčšinu svojho života žil v USA. Dokonca puntičkársky na to dbal takým spôsobom, že na text písaný americkým písacím strojom bez slovenskej diakritiky dopisoval dĺžne a mäčene čiernym perom, čo sa vytratilo, keď sme prešli z listovej na e-mailovú korešpondenciu. Samozrejme, používal slová, ktoré sú pre súčasného Slováka archaické, no bola to reč jeho mladosti, na ktorú niekedy rád spomínal. Svoje historky vyprával tak živo, že sa mi hneď ako film premietali pred očami:

„Nedbám, že ma nazvete chvastúňom, ale mňa uznali za najlepšieho športovca nielen Hanušoviec, ale celého giraltovského okresu, a preto ma poslali na okresné útraty reprezentovať giraltovský okres na celoštátnych atletických pretekoch v Brne. Koniec chvastania.“ (14.5.2007) „Pýtali ste sa o mojej ceste do Brna. Nuž bola to moja prvá cesta 'do sveta'. Reprezentanti všetkých okresov mali predpísané (štátom darované) fialkové košeľe, cez prsia ktorých bola bielo-modrá-červená stužka, na ktorej bolo vytlačené meno okresu a obce závodníka. Prvé prekvapenie som zažil na zastávke v Žiline, keď sa ku mne pripojil reprezentant žilinského okresu – Ján Eliáš. Na ďalšej zastávke, už na Morave, ma prekvapilo, ako mnohí cestujúci kupovali si od nádražných predavačov čosi podlhovasté žltej farby, čo potom olúpali a s chuťou sa tým napchávali. Ja som mal od okresu nejaké peniaze na výdavky, tak som sa po chvíli odvážil aj ja to niečo žlté kúpiť, olúpať a z neho odkúsiť. Veľmi mi chutnalo a keď jeden vedľa mňa zakričal na predávajúceho 'hej, ešte pár banánov,'

Za Dr. Eliášom, Hanušovčanom, ktorý aj Ameriku objavil

Prežil strhujúci život a dožil sa krásneho veku. Ako vyjadril v rozhovore, ktorý som publikovala v májových Hanušovských novinách v roku 2006, to, čo ho v živote tlačilo dopredu, boli vytrvalosť, húževnatosť, ochota riskovať a typická šarišská hlavatosť nedať sa. Ako človek sa cítil viac teoretik ako praktik, viac snilko ako realista, no s neutíchajúcou snahou svoje sny postupne plniť. A treba uznať, darilo sa mu to. No nielen v mladosti, ale aj v starobe bol veľmi vitálnym človekom. V liste z 25. mája 2002 (mal vtedy 81 rokov) mi okrem iného písal: „Možno Vás prekvapí, že ja ešte stále takmer denne pobežávam po sade, kósim traktorom trávu a malým motorovým pluhom oriem záhradku. Keď je vonku mokro, tak si sadnem v suteréne na stojací bicykel s vysokými 'kormidlami', ktoré sa pohybujú do taktu s pedálami a bicyklujem sa ostošesť. Potom čítam noviny, idem na internet zistiť, čo sa deje na newyorských burzách, pustím televíziu (môj prijímač je skoro taký veľký ako stena), často ma preruší telefón alebo návšteva našich detí a občas zájdem do Washingtonu na obed s niektorým zo svojich starých kamarátov, najčastejšie s predsedom Spoločnosti pre vedy a umenia, dr. Rechciglom.“

uvedomil som si, čo som jedol. Celý týždeň v Brne bol pre mňa veľkým pôžitkom. Ubytovali nás v kasárňach, jedli sme vojenskú stravu a dostávali vojenský plat. (To špeciálne slovo na vojenský plat mi práve nechce prísť na um.) Každý deň väčšina z nás sa zišla na kasárenskom cvičišti, kde sme si spievali populárne piesne až do noci. Prekvapila ma kamarátskosť českých chlapcov, všetci sme boli rovnakého veku (17) a musel som im vysvetľovať, kde sú Giraltovce a kde Hanušovce. V pretekoch nebol som ani zďaleka medzi najlepšími, ale ani medzi najhoršími. Ale aj tak bol to pre mňa jedinečný zážitok.“ (21.5.2007)

Celý život sa zaujímal o dianie v Československu a na Slovensku, poburovala ho nepravosť a kritizoval ju, ctil si ľudí, ktorí si to svojím životom zaslúžili a očakával adekvátny rešpekt voči vlastnej osobe:

„Nie som predpojatý – a vzhľadom na môj známy či neznámy pôvod ani nemôžem byť – voči ľuďom inej rasy, náboženstva alebo národnosti. Či už nás diferencoval Boh, naši predkovia, či príroda, nemôžem si predsa myslieť, že vynikám nad inými len preto, že chodia (alebo vôbec nechodia) do iného kostola, hovoria inou rečou alebo farba ich pleti sa líši od mojej. Pravda, ja to isté správanie čakám od iných voči mne.“ (6.10.2003)

Vo svojich listoch neraz vyjadril hrdosť na svoju rodinu – manželku, synov Borisa a Petra a dcéru Andreu. Keď som sa ho raz na základe osobného rozhovoru s jedným človekom, ktorý žil takmer rok v USA a veľmi kritizoval život amerických rodín a vzťahy medzi rodičmi a deťmi v USA, opýtala, či je to naozaj tak, jemu typickým milým spôsobom ma – vysmial.

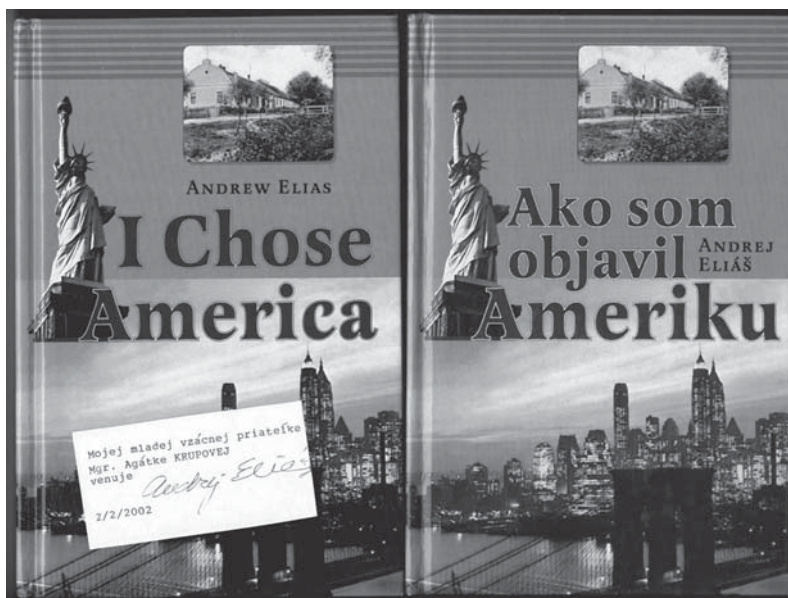
O Andrejovi Eliášovi moja generácia dlho nič nevedela. Iba ako dieťa som s obdivom počas dvoch návštev v našom susedstve sledovala „Američanky“ – Gregovú a Sabanošovú. To naša babka a iné susedy ich tak volali: Američanky. Gregaňa a Sabanoška – presne tak ich volali. Boli staršie ako moja babka a pritom sa odievali do svetlých a pestro vzorovaných šiat, na nohách mali biele elegantné lodičky, kým moja babka a iné tety zo susedstva nosili tmavé háby a tmavé šatky na hlave. Vtedy som si prvýkrát uvedomila neskutočnú rozdielnosť vonkajších i vnútorných svetov, v akých sme žili, hoci som ešte nechápala ich podstatu. Keď doktor Eliáš napísal svoju knihu „Ako som objavil Ameriku alebo O putovaní mladého Slováka z Hanušoviec do Washingtonu“, čítala som ju s o to väčším záujmom, že bola nielen knihou rodáka, ktorého som cez tú knihu chcela aspoň trochu spoznať, ale chcela som trochu spoznať aj svet, v ktorom žil. V podvedomí sa mi otvá-

rali obrazy z detstva o „Američanoch“ a ja som tak trochu v pozadí hľadala paralely medzi mojimi predstavami a jeho skutočnosťou. No starí Hanušovčania dobre vedeli, kto je Andrej Eliáš, z akých chudobných pomerov vyšiel a napriek tomu čo všetko v živote postupne dokázal a dosiahol.

Životu i knihe Andreja Eliáša som sa viackrát podrobne venovala v okresných i hanušovských novinách. Chcem však ešte zdôrazniť, že v roku 2002 získal Dr. Eliáš čestné občianstvo Mesta Hanušovce nad Topľou. Plne si ho zaslúžil, lebo na Slovensku i v zahraničí robil

nášmu mestu iba dobré meno. V marci 2003 sa vo Washingtone spolu so svojou manželkou Enkou dokonca osobne stretol s vtedajším hanušovským primátorom Ing. Františkom Tkáčom. Tunajšiemu vlastivednému múzeu zasa venoval viaceré významenia, ktoré počas svojho života získal, i niektoré ďalšie artefakty dokumentujúce jeho prácu a život v USA.

Verím, pán doktor, že ste mi tam, na tom druhom svete už vopred odpustili, že som si dovolila zverejniť máličko z kopy Vašich listov. Odpočívajte v pokoji. S trvalou spomienkou

Agáta Krupová

Cudzokrajné rastliny v mestských biotopoch

Počas storočí sa do Európy dostalo množstvo rastlinných druhov, ktoré boli privezené s nejakým zámerom (okrasné, medonosné, potrava...), alebo neúmyselne (semená burín spolu s obilím, bavlnou...) najmä z Ázie a Ameriky. Problematickou sa ukázala skupina rastlín, ktoré poznáme pod pojmom – invázne.

Inváznou sa rastlina stáva vtedy, keď sa začne nekontrolovane šíriť.

Tieto rastliny čoraz rýchlejšie osídľujú a zaburiňujú plochy v mestách i vo voľnej prírode, ohrozujú pôvodné druhy rastlín a celé spoločenstvá, keďže ich vytláčajú zo stanovišť. Úspešnosť ich šírenia v rôznych biotopoch je dôsledkom ich silnej konkurencieschopnosti, vitality, odolnosti voči stresom, obrovskej tvorby semien, rýchleho vegetatívneho rozmnožovania a iných faktorov. Invázia cudzokrajných rastlín do pôvodných rastlinných spoločenstiev je v súčasnosti globálnym problémom. V posledných desaťročiach sa viaceré z týchto druhov v našom okolí veľmi úspešne rozmnožujú. Niektoré z nich boli na týchto stránkach spomínané už v predchádzajúcom období – **netýkavka žliazkatá** zo západných a stredných Himalájí, Kašmíru a Nepálu,

netýkavka malokvetá zo severovýchodnej Ázie, **pohánkovec japonský** z vysokohorského prostredia východnej Ázie, Kórey, Číny a Japonska, **slnečnica hlúznatá** – **topinambur** z oblasti strednej a východnej Ameriky a Kanady, **zlatobyľ kanadská** z východnej

chodnej časti územia Severnej Ameriky – Kanady a **ježatec laločnatý** zo Severnej Ameriky. Dnes predstavíme ďalšie rastlinné druhy, ktoré všetci poznáme z intravilánu Hanušoviec a možno ani netušíme, odkiaľ sa sem dostali.

Agát biely pochádza z juhovýchodnej časti USA. Do Európy bol privezený v roku 1601, francúzskym záhradníkom J. Robinom a rýchlo sa rozšíril ako parková a medonosná drevina, ale aj ako strom na spevňovanie nestabilných svahov a výmoľov. Na Slovensko sa dostal v 18. storočí ako nenáročný strom použitý na zalesnenie chudobných pôd. Agát je považovaný za drevinu hospodárskeho významu, keďže poskytuje kvalitné drevo. Z hľadiska ochrany prírody ho však považujeme za nebezpečnú inváziu rastlinu, ktorá ohrozuje pôvodné prírodné stanovišťa.

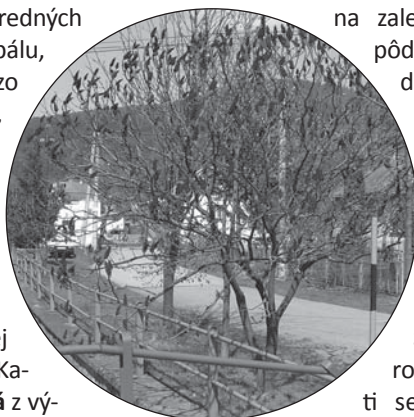
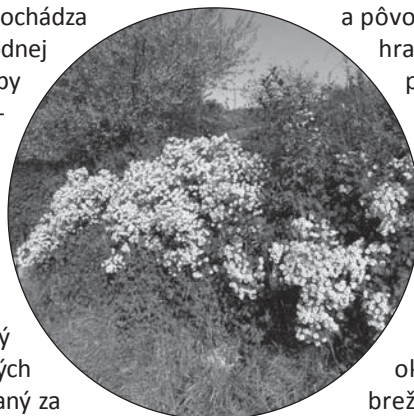
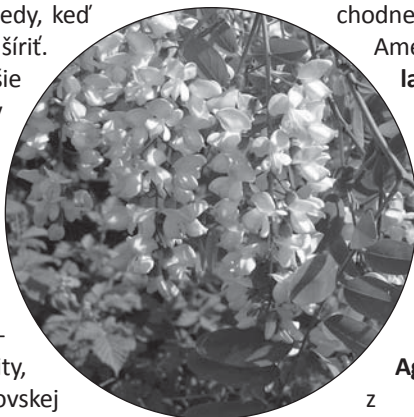
Súmach páľkový bol pôvodne rozšírený vo východnej oblasti severoamerického kontinentu.

Do Európy bol dovezený v roku 1622 ako okrasná drevina. Je to polotieňomilná rastlina, nenáročná na obsah živín v pôde, znáša sucho aj mestské prostredie. Pre svoju zaujímavú krásu sa dodnes pestuje v parkoch a záhradách. V lete má veľké červené súplodia a v jesennom období je zaujímavý prefarbujúcimi sa listami od žltej po karmínovočervenú. Pomocou podzemných poplázov sa rýchlo šíri a obsadzuje nové stanovišťa, z ktorých postupne vytláča domáce okrasné dreviny.

Astra novobelgická pochádza z atlantického pobrežia Severnej Ameriky, z východnej časti USA a Kanady. Dovezená bola ako okrasná rastlina až v 18. storočí.

a pôvodne ju pestovali v záhradkách. Rozširuje sa pomocou plazivých husto rozkonárených podzemkov a postupne konkuruje pôvodným rastlinám v rôznych biotopoch. Šíri sa na rumoviskách, skládkach, na okrajoch ciest, v pobrežných krovinách potokov a riek. Do Európy bolo postupne privezených aj niekoľko ďalších príbuzných druhov (astra kopijovitolistá, astra hladká ...). V procese naturalizácie došlo zrejme ku hybridizácii týchto druhov a tieto „hybridogénne roje“ doposiaľ nie sú dostatočne spracované a taxonomicky zhodnotené.

Text a foto: Ing. Elena Dercová,
Krajské múzeum Prešov

MUDr. Stanislav Ungrády

lekár i zberateľ kuriozít v jednom

Keď som sa dozvedela, že doktor Ungrády ukončil v Hanušovciach nad Topľou k 1. augustu 2017 svoju niekoľko desaťročnú lekársku prax, v duchu som sa mu znova poďakovala, lebo za to, že dnes ešte žijem, vďačím aj jemu. Aj za to, že pred rokmi pomohol na svet mojej dcére. Podobných ako ja, je predpokladám v Hanušovciach viac. Jeho robustný temperament možno nie každému vyhovoval, ale ak som sa o ňom príležitostne rozprávala so ženami, ktoré liečil, neraz som počula slová vďaky a veľkého uznania. Uznanie mu vyjadrilo aj mesto, keď mu v roku 2011 pri príležitosti životného jubilea a 50. výročia ZO (Česko)Slovenského Červeného kríža v Hanušovciach nad Topľou bolo udelené čestné občianstvo za zásluhy počas dlhoročného pôsobenia v našom meste.

MUDr. Ungrádyho poznám nielen ako lekára, ale aj ako zanieteného zberateľa i organizátora rôznych podujatí. Keď som ho v roku 1993 v predveľkonočnom období vtedy ešte ako múzejníčku oslovila, či by mal záujem o spoluprácu a vystavil vo Veľkom kaštieľi svoju bohatú zbierku kraslíc, vôbec neváhal. Vtedy sme na Kvetnú nedeľu prvýkrát robili aj praktickú ukážku zdobenia kraslíc tradičnými i modernými technikami a toto podujatie bolo tak úspešné, že v modifikovanej podobe sa v múzeu organizuje doposiaľ. Podobnými drobnými spomienkami by som vedela vyskladať celkom peknú mozaiku. Ale urobila som niečo iné. Keďže viem, že zbiera najrôznejšie kuriozity, určite preňho nebude problém napísať nejaké zaujímavosti o sebe. A tak sa mi do rúk dostal zaujímavý životopis, ktorý s jeho súhlasom v skrátenej verzii publikujem.

Narodil sa v Košiciach 14. augusta 1951. Obaja jeho rodičia pochádzali z Čaklova. Z rodinných dôvodov sa presťahovali do Vranova. Tu bývali vedľa kostola a katolíckeho kultúrneho domu, čo výrazne ovplyvnilo jeho ďalší život. Základnú a strednú školu absolvoval vo Vranove. Potom jeho rodičia chceli mať z neho kňaza, ale – ako sám hovorí – jemu dal Pán Boh iné poslanie na tomto svete, a to privádzať na svet deti. Po absolvovaní Lekárskej fakulty UPJŠ Košice nastúpil 1. augusta 1975 do vranovskej nemocnice na interné oddelenie. Obaja jeho rodičia pracovali v tej nemocnici tiež; otec ako správca, mama ako krajčírka. Po absolvovaní základnej vojenskej služby na letisku v Pardubicach nastúpil vo Vranove na gynekologicko-pôrodné oddelenie. Hoci v tom čase ešte nemal atestáciu, neoficiálne prišiel na hanušovskú dolinu 1. februára 1978. Ako lekár s atestáciou však tu začal pôsobiť až 1. mája 1979. Pondelky a piatky robil v Hanušovciach, utorky a štvrtky v Bystrom. V stredu v rámci

klinických dní robil malé zákroky, operácie i anestézu a nechýbali uňho ani nočné služby. Čo sa týka jeho osobnej lekárskej štatistiky, na svet priviedol 4,5 tisíc detí, má za sebou 333 uspatí, „chvalabohu bez problémov“. Súkromnú lekársku prax začal 1. apríla 1996.

Celý život sa riadil heslom „Ži a nechaj žiť“. Ako osobne vyznáva: „Keď som nepomohol, určite som úmyselne nikomu neublížil. Môžem sa pochváliť, že moje pacientky mali zabezpečené komplet skríningové vyšetrenia od hlavy až po päty (štítna žľaza, lymfatické uzliny, tlak krvi, srdce, brucho, dolné končatiny). Moje pacientky – keď bolo treba – boli operované od Prahy cez Olomouc, Hradec Králové, Brno (keď nemohli otehotnieť), Bratislavu, Žilinu, Banskú Bystricu, Martin, Nové Zámky, Košice, Prešov, Trebišov, Michalovce, Humenné až po

Vranov. Pritom mnohokrát to ani nebola gynekologická diagnóza.“

Okrem lekárskej praxe veľa času venoval dobrovoľníckej činnosti, ktorá súvisela s medicínou, a to v rámci Československého Červeného kríža. Pätnásť rokov prednášal po celom okrese, na Domaši učil vodičov z celého východného Slovenska ako poskytovať prvú pomoc. Po tom, ako absolvoval skúšky na telovýchovné lekárstvo, bol v 80. rokoch minulého storočia športovým lekárom štyroch hádzanárskych družstiev a futbalistov v Bystrom. Trávil s nimi tréningy aj zápasy doma aj vonku. Zároveň bol ich masérom.

Vďaka tomu, že v detstve vyrastal v blízkosti vranovského kultúrneho domu, stalo sa, že u nich na dvore neraz pohostili umelcov rôzneho žánru. Pod ich vplyvom začal písať básničky, recitovať, hrať divadlo a hrať na klavír. Kúzelníci ho učili rôzne triky, najmä s kartami, čo určite malo vplyv na to, že ako dospelý sa stal členom mágie ČMS

v Prahe, chodil po svetových kongresoch, zbieral cirkusové artefakty z celého sveta a robí to podnes. No zbieral aj všeličo iné, až sa stal členom Klubu zberateľov kuriozít v Prahe. V období po nežnej revolúcii bol aj členom ARTEsu, v sekcii historikov cirkusu, mágie a bábkarstva. Jeho myšlienka založiť múzeum cirkusu a mágie našla reálnu podobu v „Múzeu české loutky a cirkusu“ v Prachaticiach. Ďalším jeho koníkom bolo cestovanie, vďaka čomu prešiel štáty USA aj Európy. V roku 1991 začal tiež spolupracovať s televíziou, pre ktorú vymyslel reláciu Naše HOB-BY - Vaše HOBBY; jej popularita pretrvávala dlhé roky. A v tomto duchu by sme mohli pokračovať ešte dlho, dlho, pretože MUDr. Stanislav Ungrády ako nevyčerateľný zdroj vždy novej a novej energie v priebehu 90. rokov 20. storočia organizoval mnohé ďalšie viac alebo menej tradičné, resp. kuriózne podujatia. Bolo ich strašne veľa, no ich podrobné vymenovávanie teraz nie je mojím cieľom. Na čo však chcem ešte v krátkosti upriamiť pozornosť je to, že

u svojej dlhoročnej zdravotnej sestry Jarmily Pagurkovej zasial semeno záujmu o zberateľstvo historických fotografií Hanušovcov nad Topľou, ktoré vzkĺčilo v živnej pôde a stále rastie a vďaka nemu v predchádzajúcich dvoch rokoch boli vydané zaujímavé hanušovské kalendáre s dobovými fotografiami starých Hanušovcov a starých Hanušovčanov.

MUDr. Ungrádemu želim najmä pevné zdravie a ešte veľa elánu a vitality do ďalších rokov života.

Mgr. Agáta Krupová

Karate liga KDP

Dňa 27. mája 2017 sa uskutočnilo prvé kolo karate ligy v kata, klubu Karate Dojo Pivovarník (KDP), v Kultúrnom dome Hanušovce nad Topľou, s podporou Mesta Hanušovce nad Topľou. Vecné ceny a diplomy odovzdal doc. Peadr. Ivan Uher, PhD, z Ústavu telesnej výchovy a športu UPJŠ Košice.

Umiestnenie v kategóriách:

– **Kata 8., 7. a 6. Kyu:**

1. Pirščová Bianka
2. Beňo Andrej
3. Holodák Tomáš

– **Kata 5. a 4. Kyu:**

1. Futejová Viktória
2. Frajtková Adriána
3. Nováková Vanesa

– **Kata 3., 2. a 1. Kyu:**

1. Repja Marek
2. Andrejko Jakub
3. Andrejková Simona

– **Kata majstrovské stupne Dan:**

1. Kahanovský Jakub
2. Kahanovský Lukáš
3. Velčko Juraj

Nasledujúce kolá by mali prebehnúť v mesiaci október a november 2017.

Mgr. Ing. Ján Pivovarník, PhD.

Foto: Ing. Jakub Kahanovský

Most cez Topľu

Mesto Hanušovce nad Topľou dostalo nedávno poštou tento list:

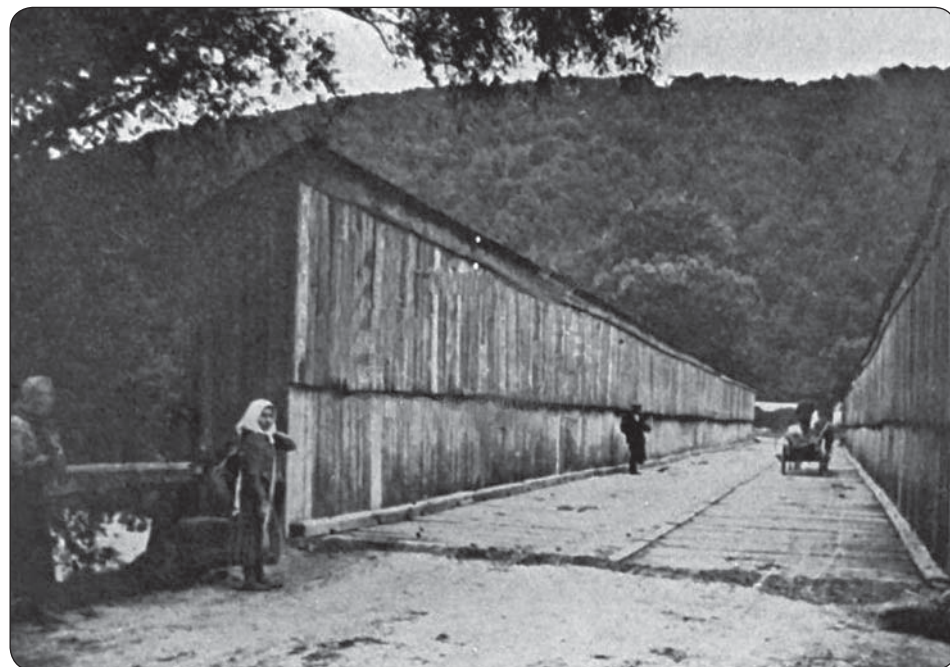
Na Vašich WEB stránkach sa hovorí, že starý drevený most cez rieku Topľu bol postavený v roku 1833. Teda v roku 1944 mal 110 rokov, keď bol zničený. Na Povstanie sme cez neho prechádzali ako evakuanti do Vavrince, vtedy som mal 11 rokov, no keď sme sa vracali domov, most už bol zničený a prechádzali sme domov cez brod Tople smerom na Počekanec. Žiadnu fotografiu z neho nevidím na WEBe. Posielam Vám preto z tohto mosta jednu fotografiu, ktorú si dajte do Vašich obrázkov. Nevieť, kto je

autor tejto fotky. Mal som ešte ďalšie, na ktorých bolo vidieť rieku Topľu od Počekanca k mostu a tiež boli na pilieroch mostu urobené l'adoborce, ktoré bránili kryhám nárazom na piliere. No, stratili sa mi.

Váš rodák a krajan Juraj Socha, žijúci od roku 1957 v Prešove

Teší nás záujem hanušovských rodákov o svoje rodné mesto a dokumentáciu jeho histórie, aj keď v ňom už dlhé roky nežijú. Potešia nás aj ďalšie fotografie, spomienky, či iné podobné reakcie našich čitateľov i hanušovských rodákov, ktorí žijú mimo Hanušoviec.

Redakcia HN

CHCETE BYŤ NOVINÁRMÍ?

Pozývame žiakov základnej školy a študentov stredných škôl, ktorí majú v budúcnosti záujem pracovať v novinárskom krúžku alebo v literárnom klube pri Mestskom informačnom centre MsKS Hanušovce nad Topľou, na stretnutie **19. októbra 2017 (štvrtok) o 17. hodine** do klubovej miestnosti v Malom kaštieli na poschodí.

Kontakt: Mgr. Agáta Krupová,
Mobil: 0902 970 853
e-mail: hanusovske.noviny01@gmail.com

POZVÁNKA

SNOW FILM
FEST

KST Krokus Hanušovce nad Topľou Vás pozýva na celovečerné pásmo špičkových filmov o extrémnom lyžovaní, zimnom lezení a ďalších zimných športoch. Festival sa uskutoční 11. novembra 2017 (v sobotu) od 16.00 hod. v kinosále mestského kultúrneho domu v Hanušovciach nad Topľou. Vstupné je 2€ pre dospelých, 1€ pre študentov a dôchodcov, deti do 12 rokov v sprievode rodičov majú vstup voľný.

Diváci uvidia počas 3-hodinovej projekcie 7 filmov s tematickým zameraním na outdoorové aktivity v zimnej prírode. Určite si nenechajte ujsť:

- film Rastá Hatiara o dvojici slovenských lyžiarov pôsobiach v 90. rokoch, víťazov Európskeho skialpinistického pohára, Dušana Triznu a Milana Madaja,
- ukážku jedinečného puta medzi človekom a zvieratom. Snahu tvorcov, priblížiť verejnosti niekoľko športových disciplín, ktoré je možné absolvovať so psami,
- športovú reportáž z unikátnych pretekov Yukon Artic trail 2017 a aj náhľad do duše extrémneho športovca,
- pokus Jonathana Griffitha zdolať vrchol hory Link Sar v pohorí Karakoram, ktorý sa stretáva s realitou pobytu vo vysokých horách, s milými stretnutiami, hrozivými búrkami, výškovou chorobou a v neposlednom rade s nedotknutou, divokou a ohromujúcou krásou,
- lyžiarsku a vedeckú expedíciu do vnútrozemia Grónska,
- pozvánku do lyžiarskeho raja Silverton v Colorade, do kráľovstva Johna Shockleea, učiteľa lyžovania, vlekára, odstreľovača lavín, ktorý si žije svoj život presne tak, ako ho to baví,
- a možno aj bonus na záver :-)

Tešíme sa na Vás!
Organizátori z KST Krokus

EVANJELICKÁ CIRKEV
HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

Slávnosť pri posviacke reformačného zvona

Posviacku vykoná Mgr. Savomír Saboľ,
dištriktálny biskup VD ECAV na Slovensku

... nech zvoní zvon mieru a slobody...

Evanjelický kostol Hanušovce nad Topľou
29. októbra 2017

* 10:30 slávnosť posviacky
* 16:00 koncert v ev. a. v. kostole
Donskí kozáci

(Lístky zakúpiť
na ev. a. v. fare ili Kláštorňa)

Mestské kultúrne stredisko mesta Hanušovce nad Topľou
30. októbra 2017 10:00 hod. Malý kaštieľ

* 70. výročie knižnice v Hanušovciach n. T.
* 10. výročie - mestská knižnica a ZO SZPB
besedy, čítanie z kroník - odboj proti fašizmu
* 11:00 hod. - pred Malým kaštieľom
Odhalenie pamätnej tabule odboja proti fašizmu
Hostia slávnosti Donskí kozáci

30. októbra 2017 17:00
KULTÚRNY DOM HANUŠOVCE NAD TOPĽOU KONCERT
DONSKÍ KOZÁCI

vstupné: 10 EUR
(lístky do kultúrneho domu zakúpiť v pokladni na mestskom úrade)

Hanušovské noviny – občasník mesta Hanušovce nad Topľou. Vydavateľ: Mesto – Mestský úrad Hanušovce nad Topľou, Mierová 333/3, 094 31 Hanušovce nad Topľou. IČO: 00332399. ISSN 1339 – 567X. Evidenčné číslo: EV 4320/11. **Predseda redakčnej rady:** Štefan Straka, primátor mesta. **Zodpovedná redaktorka:** Mgr. Agáta Krupová (aga). Členovia redakčnej rady: Bc. Ľubica Tomková, Mgr. Marta Lehetová, Mgr. Denisa Gdovinová. Výroba ADIN, s.r.o.
Info pre čitateľov a prispievateľov Hanušovských novín: Príspevky, námety, upozornenia píše na e-mailovú adresu: hanusovske.noviny01@gmail.com, esemeskujte alebo volajte na č.: 0902 970 853. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky krátiť, upraviť alebo neuverejniť. Zásadne nezverejňujeme anonymné príspevky!